Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

7 май 1972 йил, якшанба ◆ № 107 (15.278). ◆ Баҳоси 2 тийин.

МИЛЛИОНЛАР МИНБАРИ

Бундан 60 йил муқаддам 1912 йилнинг 5 майида «Правда» газетасининг биринчи сони чиққан эди. Дунёни революцион қайта қуриш солномасига бу кун совет матбуотининг байрами бўлиб кирди. «Правда»нинг биринчи сони чиқишини ишчилар синфи, Россиянинг барча илғор революцион кучлари хушнудлик билан кутиб олдилар. Владимир Ильич Ленин «Петербург ишчилари кундалик газетани йўлга қўйиш билан, муболағасиз айтиш мумкинки, жуда катта тарихий ишни бажардилар. «Правда»нинг вужудга келтирилиши рус ишчиларининг онги, ғайрати ва бирдамлиги баландлигини исбот қиладиган жуда катта далил бўлиб қолади», — деб ёзган эди.

«Правда»нинг тарихи шонли Коммунистик партиямизнинг қаҳрамонона тарихи билан, ишчилар синфининг, мамлакатимиздаги ҳамма меҳнаткашларнинг революцион кураши билан, янги жамиятнинг бунёд этилиши ва жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг юзага келиши билан, эндиликда коммунистик жамият қуриш билан чамбарчас боғлангандир.

«Правда»нинг ташкилотчиси ва ғоявий раҳбари меҳнаткашларнинг улуғ доҳийси, партиямиз ва совет давлатимиз асосчиси Владимир Ильич Ленин эди. Улуғ Октябрь инқилобига қадар ҳам, ундан кейин ҳам Ленин «Правда»га бош-қош бўлиб турди, унинг ишини йўллаб турди. «Правда» газетасида улуғ доҳиймизнинг мингдан ортиқ мақолалари, ҳужжатлари эълон қилинган. Бу асарлар коммунистик партия обрў-эътиборини кўтаришда ҳамда Россияда ишчилар ҳаракатини авж олдиришда, Октябрь революциясини амалга ошириш ҳамда социалистик қурилиш жараёнида жуда катта роль ўйнади. Бу асарлар коммунизм қуриш учун курашаётган партиямиз ва халқимизнинг қимматбаҳо ғоявий хазинасидир.

Россия революцион матбуотининг юзага келиши, совет матбуотининг тараққиёти Владимир Ильич Лениннинг табаррук номи билан, унинг назарий ва амалий фаолияти, бебаҳо ғоявий мероси билан чамбарчас боғлиқдир. Ленин тенги йўқ муҳаррир, оташин жанговар публицистдир. Унинг матбуот масалаларига бағишланган асарлари, улуғ доҳиймиз томонидан матбуотнинг партиявийлиги ва халқчиллиги принципларининг ишлаб чиқилиши, буюк йўлбошчимизнинг муҳаррирлик тажрибаси совет матбуоти ходимлари учун журналистик маҳоратнинг битмас-туганмас чашмасидир.

Коммунистик партия совет матбуотининг ленинча анъаналарини ижодий тарзда бойитиб, ривожлантирмоқда. Партия съездларининг қарорларида, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг ҳужжатларида коммунистик қурилишнинг турли босқичларида матбуотнинг ва оммавий ахборот бошқа воситаларининг вазифалари ёрқин кўрсатиб берилган. Коммунистик партиямиз матбуотни тараққий эттириш, уни такомиллаштириш хусусида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқда.

В. И. Ленин «Правда»ни революция баҳорининг биринчи қалдирғочи деб атаган эди. Революция арафасидаги ўша бўронли кезларда мана шу биринчи қалдирғоч халқ томон учиб келган ўша унутилмас кунлардан бери орадан 60 йил ўтди. «Правда» ва правдачилар биринчи авлоди улуғ Ленин партияси ишининг тантанаси учун олиб борган кураш совет матбуоти ходимлари учун ҳамиша ибрат, ҳамиша илҳомбахш манба бўлиб қолаверади.

Совет матбуотининг жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон матбуоти ходимлари ҳам КПСС XXIV съезди қарорларини пропаганда қилиш ва меҳнаткашларни партия улуғ анжумани белгилаб берган вазифаларни бажаришга сафарбар этишда ҳормай-толмай ишламоқдалар. Ўзбекистон журналистлари беш йиллик жабҳаларида туғилаётган ватанпарварлик ташаббусларини ҳамиша қўллаб-қувватлаб, беш йиллик қаҳрамонларининг меҳнатини мадҳ этмоқдалар, саноат, қишлоқ хўжалиги новаторларининг тажрибасини кенг ёймоқдалар. Социалистик мусобақанинг янада кенг ёйилишига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар, партия ташкилотларининг раҳбарлигида ишлаб, совет кишиларида коммунистик дунёқарашни шакллантиришга ўз ижодлари билан кўмаклашмоқдалар.

Республикамиз журналистларининг беш йиллик планларни адо этишда ишлаб чиқариш коллективларида туғилаётган янгиликлар, ташаббусларни кенг пропаганда қилаётганликлари ҳақида гапирар эканмиз, «Минглар шартномаси»ни ёритишда республика ва область газеталарининг ходимлари ўзларининг Россия Федерацияси, Украина ва Белоруссиядаги ҳамкасблари билан баҳамжиҳат ишлаб, янги ижодий марраларни эгаллаганликларини айтиб ўтиш лозим. «Минглар шартномаси» мусобақаси халқимизга нафис, чиройли, пишиқ-пухта газламалар етказиб беришга ва шу асосда пахтакорлар, машинасозлар, пахта тозалаш саноати ишчи ва инженер-техник ходимлари, кимёгарлар ва тўқимачилар ўртасида социалистик мусобақани кучайтиришга қаратилгандир. «Минглар шартномаси» мусобақаси ишчилар синфининг ажойиб анъаналарини давом эттиришга, қардош республикалар халқлари ўртасидаги дўстлик ва ўзаро тажриба алмашишни мустаҳкамлаш ва кучайтиришга хизмат қилади.

Бу йил совет халқлари СССР ташкил этилганлигининг ярим асрлик юбилейини шоду-хуррамлик билан нишонлайдилар. Матбуотимиз ходимлари қардош халқлар оиласида Ўзбекистон меҳнаткашлари эришаётган ютуқларни катта ижодий эҳтирос билан ёритмоқдалар. «Коммунист», «Ленин йўли», «Сирдарё ҳақиқати» каби бир қанча область ва район газеталарининг ижодий коллективлари журналистиканинг турли-туман жанрларидан моҳирона фойдаланиб ленинча миллий сиёсат тантанасини кўрсатиб бермоқдалар, завод ва фабрикаларда, беш йилликнинг улкан қурилишларида, янги ерларни ўзлаштиришда жон куйдириб ишлаётган кишиларимизнинг образларини яратмоқдалар.

Етилган проблемаларга, хўжалик ва маданий қурилиш масалаларига ҳозирги партиявий раҳбарлик услубига мос бўлган ижодий, чуқур илмий ёндошув матбуотимизнинг кўпгина чиқишларига хосдир. Матбуотга нисбатан бугунги талаблар журналистик маҳоратни доимо такомиллаштириб бориш зарурлигини тақозо қилади. Чинакам журналист — сиёсий ва жамоат арбоби, билимининг савияси ва проблемаларнинг фаҳмига ета билиши жиҳатидан олим, кишилар қалбига таъсир кўрсата олиши жиҳатдан санъаткордир.

КПСС Марказий Комитетининг «Правда» газетасига йўллаган табрикномасида таъкидлаганидек, «партия билан халқ коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, янги инсонни тарбиялаб вояга етказиш соҳасидаги янги улуғвор вазифаларни ҳал этаётган ҳозирги пайтда Коммунистик партиянинг жанговар ёрдамчиси бўлган совет матбуотининг роли янада ортади. Бу роль, аввало, КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан иқтисодий ва социал сиёсатни амалга оширишга кўмаклашишдан, тўққизинчи беш йилликни — совет халқи турмушининг моддий ва маданий даражасини анча ошириш беш йиллигини муваффақиятли равишда бажариш учун янада активроқ курашишдан иборат».

ҲАЛИМА ТУРСУНОВА бундан 15 йил муқаддам Фарғона тўқимачилик комбинатига ишга келган эди. Меҳнатсевар тўқувчи иккинчи тўқув цехида инструктор бўлиб ишлаш билан бир қаторда шу кунларда сиртдан Тошкент тўқимачилик институтида ўқишни давом эттиряпти. Ҳалима бундан ташқари актив жамоатчи ҳамдир. Цех касаба союз комитети раисининг ўринбосари, хотин-қизлар советининг раиси, Фарғона шаҳар партия комитетининг аъзоси, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг депутати бўлган Ҳалима Турсунова комбинат коллективининг катта ҳурматига сазовордир. Суратда: Ҳалима Турсунова ўзининг ёш шогирди Малика Худойбердиева билан. Г. Бойко фотоси, (ЎзТАГ).

ЎРОҚ ВА БОЛҒА БИРЛИГИ

«ХН-3,6» КОНВЕЙЕРДА

«Ташсельмаш» заводи жаҳонда энг унумли «ХН-3,6» маркали пахта териш машиналарини ишлаб чиқара бошлади. Бу машиналарнинг ҳар бири қатор оралари 90 сантиметрдан қилиб олинган далаларда бирданига тўрт қаторнинг пахтасини териб 300 теримчи ўрнини боса олади.

Янги машинани пахтачилик учун машиналар ясовчи ихтисослаштирилган бош конструкторлик бюросининг ходимлари завод коллективи билан ҳамдўстликда яратишган. Машина биринчи марта тўрттала иш аппарати автомат тарзда ер рельефига мослана олишига имкон берадиган қурилма билан таъминланган. Ҳаракат чоғида агрегатнинг туп кўтаргич механизмига баайни мина излагич сингари бириктирилган датчик аппаратлар эгатни пайпаслаб боради. Озгина бўлса-да нотекислик учраши билан гидравлик кучайтиргич механизмга команда берилади ва у шу заҳоти иш аппаратини кўтаради. Бу нарса машина механизмларининг бирон нарсага урилиб шикастланишига барҳам беради, ҳайдовчининг меҳнатини эса енгиллаштиради.

Ўтган мавсум янги терим агрегатининг дастлабки намуналари синовдан жуда яхши ўтди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратов мавсумда 810 тонна пахтани айни шу «ХН-3,6» машинасида терди.

«Ташсельмаш» бу йилги терим мавсумига қадар мамлакат далаларига юзта шундай терим агрегатларини юборади. Улар 60 от кучли «Белорусь» тракторига ўрнатилиб, уч хил иш режимида ишлайди. Машина конструкцияси завод ҳозир тайёрлаётган узел ва деталлардан кенг кўламда фойдаланишни кўзда тутади. Шундай унификациялаш туфайли завод «ХН-3,6» машинасини кўплаб ишлаб чиқаришга анча тезроқ кириша олиши мумкин.

Дастлабки машиналарни ишлаб чиқаришда йиғув цехи экспериментал участкасининг инженери Р. Миронова ва техник Н. Берлинов бошчилигидаги мутахассислар группаси қатнашмоқда. Бундан йигирма йил муқаддам «Ташсельмаш» конвейеридан тушган дастлабки совет пахта терим машиналарини ўз қўллари билан йиққан завод ветеранларидан слесарлар В. Храпков ва Д. Самаркин уларга кўмак бермоқдалар.

В. ШЕВЦОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

ХУШ хабарлар

ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

Наманган саноат корхоналарининг меҳнатсевар ишчилари шу йилнинг тўрт ойлик ишлаб чиқариш планини муддатидан тўрт кун илгари уддаладилар. Маҳсулот реализация қилиш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 14 процент ортди. Ишчилар қолган вақтда пландан ташқари 5 миллион сўмликдан зиёд саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва реализация қилишга муваффақ бўлдилар.

УРГАНЧ МОЙ БУЛОҒИ

Урганч ёғ-экстрация заводи қурилиши жадал суръат билан бошлаб юборилди. Корхона 1974 йилда ишга туширилиши кўзда тутилган.

Аҳолига мўл-кўл ёғ етказиб беришга иҳтисослашувчи бу йирик корхона бунёдкорлари яхши натижаларга эришдилар. Заводнинг ёрдамчи корпуси қуриб битказилди. Чигит сақланадиган омбор пойдевори қўлдан чиқарилиб, темир-бетон конструкциялар монтажи бошланди. О. Сергеев, М. Саидов, Р. Гарифянов каби қурувчилар ярим йиллик топшириқни бажаришди. М. Валиев, О. Мадкаримов, С. Ражабов, Б. Нурматов ўртоқлар бошлиқ монтажчилар, бетончилар, дурадгорлар бригадалари коллективлари май ойининг иккинчи ярми ҳисобига иш бажаришяпти.

ГРАФИККА АМАЛ ҚИЛИБ...

Когон локомотив депосининг коллективи социалистик мусобақага қўшилиб СССР темир йўлчилари коллективлари ичида иккинчи ўринни, Ўрта Осиё темир йўлчилари ўртасида эса биринчи ўринни эгаллашга муяссар бўлди. Локомотив депоси машинистлари графикка қатъий амал қилиб, тўрт ойда пландан ташқари 735255 тонна халқ хўжалик юкларини манзилларга етказдилар.

Пиллачилар меҳнат вахтаси

НУКУС, 29 апрель, (ЎзТАГ). Ўзбекистоннинг шимолий зонасида ҳам ипак қурти уруғлари очирила бошланди. Қорақалпоғистон автоном республикасининг Тўрткўл, Амударё ва Беруний районларида қурт боқиш бошланиб кетди.

Бу йил Қорақалпоғистон пиллачилари 680 тонна пилла етиштириш мажбуриятини олганлар.

ТАСС АХБОРОТИ

«КОСМОС-488» ПАРВОЗДА

1972 йил 5 майда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-488» учирилди. Йўлдошга космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Аппаратлар нормал ишламоқда. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган хабарларни ишлаб чиқмоқда.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИНГ

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

Республикамиз пахтакорлари СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида она-Ватанга 4 миллион 500 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

Чигит экиш ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказилди, кўпчилик майдонларда ниҳоллар бир текис униб чиқди. Бироқ ҳали кутилганча натижага эришилгани йўқ.

Чигитни ҳамма майдонларда бир текисда ундириб олиш, тўла гектарлар бўлишига эришиш, ниҳолларнинг тез ўсиб, ривожланишини таъминлаш учун қуйидаги агротехника тадбирларини тезкорлик билан амалга ошириш тавсия этилади.

Ҳар бир хўжаликда мутахассислар тупроқ ва чигитнинг ҳолати, униб чиқишини кун сайин кузатиб боришлари керак. Қатқалоқ пайдо бўлган жойларда тупроқни юмшатишни 1-2 кунда тамомлаш зарур.

Чигит ҳали тўла униб чиқмаган майдонларда кўндалангига борона ўтказиш маъқул. Чигит квадрат уялаб экилиб, гербицидлар билан ишланган пайкалларда ротацион мотигалар ёки ротацион юлдузчали культиваторлардан фойдаланиш мумкин. Уруғ тупроқнинг қуруқ қатламида ётган майдонларга дарҳол чигит суви бериш керак.

Яганани вақтида ўтказиш жуда катта аҳамиятга эга. Ўсимликда икки-учта чин барг пайдо бўлганда яганани тугаллаш яхши самара беради. Пахта йиғим-терими бошлангунча ҳар гектар ерда қуйидаги миқдорда кўчат сонини сақлаш тавсия этилади: «Тошкент-1» навли чигит экилган бўлса 70-75 минг туп, «Тошкент-2,3» чигити экилган бўлса 70-80 минг туп, «108-Ф» ва бошқа шу типдаги чигит экилган участкаларда 85-100 минг туп, «5904-И» навли ингичка толали пахта чигити экилган карталарда 110-115 минг туп, «С-6030» навли уруғ қадалган ерларда 115-120 минг туп.

Тупроқ қатлами ҳаддан ташқари зичлашиб кетган бу йилги шароитда қатор ораларида барвақт юқори сифатли парвариш ўтказиш яхши натижа беради. Узунасига биринчи парвариш ўтказилаётганда қатқалоқ ва суғоришдан кейин ернинг етилишини ҳисобга олиб культиваторларга ротацион юлдузчалар, пичоқчалар ўрнатиш, ўртасига эса ерни чуқур юмшатадиган асбоблар қўйиш керак. Чигит 90 сантиметрли қилиб экилган қаторларда икки қаторни қамраб оладиган пичоқчалар ўрнига 165 миллиметрдан ерни қамраб оладиган тўртта пичоқча ўрнатиш мақсадга мувофиқдир.

Чигит квадрат уялаб, шунингдек, қатор ораси 60 сантиметрли қилиб оддий усулда экилган майдонларда икки томонлама культивация ўтказишда одатдаги культиваторнинг иш органларини тўла сақлаб қолган ҳолда қўшимча дискалар ўрнатиш керак.

Озуқа режимини ўзгартириш билан ёш ниҳолларни танг аҳволдан қутқазиш, ўсиш ва ривожланишини тезлатиш мумкин. Кузги шудгор, чигит экиш олдидан ёки экиш вақтида ўғит нормаси тўла солинган ҳамма майдонларга май ойида ҳар гектар ер ҳисобига 40-50 килограмм азот, 120-150 килограмм аммиак селитра ёки 80-100 килограмм мочевина солиш маъқул. Агар экиш олдидан ёки экиш вақтида ерга фосфор солинмаган бўлса, аммиак селитрасига 180-250 килограмм суперфосфат аралаштириб қўшилади. Азот солинмаган участкаларда эса аммиак селитрасини 150-200 килограммгача, суперфосфатни 250-300 килограммгача кўпайтириш мумкин. Ғўзалар 5-6 та ва ундан кўпроқ чин барг чиқариб озиқлантирилаётганда азот-фосфор ўғитига 60-90 килограмм хлор калийсини қўшиш керак.

Ғўзаларни эрта муддатларда озиқлантириш суғориш билан уйғунлаштириб олиб борилгандагина яхши самара беради. Ғўзаларда сувга талаб сезилмаган жойларда озуқани узунасига культивация ўтказилаётган кезда бериш маъқулдир.

Бу йил кўпчилик колхозлар ва совхозлар таркибида 11 процентгача азот, 45-46 процентгача фосфор бўлган аммофос олди. Уни ҳар гектар ерга 80-100 килограмм ҳисобида солиш керак. Бунда 80-100 килограмм аммиак селитраси аралаштиришни унутмаслик зарур.

Ғўзаларни биринчи суғоришга ҳозирдан пухта тараддуд кўриш талаб этилади. Ўсимликнинг нормал ўсиб, ривожланиши учун нам етишмаётган участкаларда биринчи галда суғориш ўтказиш керак. Тупроқ қатлами зич ва камунум майдонларда ўсимликда 2-3 чин барг пайдо бўлганда, ер ости суви чуқур жойлашган ерларда эса 3-5 та чин барг ҳосил бўлганда биринчи суғориш ўтказиш маъқулдир.

Қатор ораларини вақтида, юқори сифатли қилиб юмшатишга алоҳида эътибор бериш керак. Бегона ўтлар жуда сувхўр бўлади. Шунинг учун бегона ўтларни йўқотиш, уларнинг намни камайтириб юборишига йўл қўймаслик керак.

Бу йилги шароитда ўргимчаккана, шира, кўсак қурти ва бошқа хил қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг кўпайиши кутилмоқда. Чигит кеч экиладиган майдонларда кўсак қурти айниқса кўп бўлади. Шунингдек, карадрин пайдо бўлиши хавфи бор. Ана шундай зараркунандаларга қарши ҳозирданоқ қаттиқ ўт очиш, уларни бутунлай қириб ташлаш керак. Бунинг учун ҳар бир хўжаликда доимий кузатувчилар ажратиб, маслаҳатлар бериш, уларга пайкалларни доимий қилиб бириктиб қўйиш зарур. Пахта ерлари, уларга туташ майдонларни 5-10 кунда қайта-қайта назоратдан ўтказиб бориш лозим.

Муҳим вазифа — май ойида ҳамма майдонлардаги ғўзаларни камида бир ярим-икки марта парваришлашдан иборат. Ягана ва букетларни ростлашни 10-15 майдан, Қорақалпоғистоннинг шимолий районларида эса 20-25 майдан кечиктирмай тугаллаш керак. Май ойида ғўзалар бир марта минерал ўғитлар билан тўла озиқлантирилиши, бир қисм майдонлардаги ғўзаларга эса иккинчи озуқа берилиши лозим. Ғўзаларнинг эҳтиёжи тўла ҳисобга олинган ҳолда суғорилиши, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши вақтида профилактик чоралар кўрилиши керак.

БУ ТАВСИЯЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИНИНГ КОЛЛЕГИЯСИ МАЪҚУЛЛАГАН.

ШОЛИ ЭКИШ КУНДАЛИГИ

Ўзбекистон ССР областларида шоли экишнинг бориши тўғрисида 1972 йил 6 майга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—областлар: иккинчи стун—шоли экилган майдон (минг гектар ҳисобида); учинчи стун—планга нисбатан процент ҳисобида.

Сурхондарё	2,0	64,5
Андижон	1,6	59,3
Тошкент	2,3	22,5
Фарғона	0,4	17,4
Самарқанд	0,2	11,1
Наманган	0,3	9,1
Сирдарё	0,5	8,2
ҚҚАССР	0,9	3,4
Хоразм	0,3	3,4
Республика бўйича:	8,6	13,2

РАДИО КУНИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон пойтахти жамоатчилиги радио кунини нишонлади. 6 майда Алишер Навоий номли театрда бўлган тантанали йиғилиш шу воқеага бағишланди. Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. К. Шонеъматов очди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Ўзбекистон ССР алоқа министри Т. М. Тўхтаев радио куни тўғрисида доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Бангладеш Халқ Республикасининг Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг делегацияси Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлди. Бу мамлакатнинг таниқли жамоат арбоби Абдул Фазал делегацияга бошчилик қилмоқда.

Меҳмонлар Тошкент билан танишиб чиққанларидан кейин Самарқандга бордилар. Улар Самарқанднинг тарихий ёдгорликларини кўздан кечирдилар, шаҳарнинг ҳаёти билан қизиқдилар, қоракўлчилик институтининг олимлари билан учрашдилар. Делегация Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда бўлди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет органларида кўп йиллар самарали ишлаганлиги ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ишлар мудирлиги совет органлари бўлимининг старший референти Нуриддин **Анорбоев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика матбуотида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан «Известия Советов депутатов трудящихся СССР» нашриёти Тошкент бўлимининг мудири Александр Степанович **Борисов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Расмий хабарлар

А. Н. КОСИГИН ҲИНДИСТОН ТАШҚИ САВДО МИНИСТРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 5 майда Кремлда Ҳиндистон ташқи савдо министри Л. Н. Мишрни қабул қилди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида ҳар икки томонни қизиқтираётган бир қанча масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Суҳбатда совет томонидан ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, Ҳиндистон томонидан Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси К. Ш. Шелванкар қатнашди. (ТАСС).

В. А. КИРИЛЛИН ЖИСКАР ДЬЭСТЭН БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети фан ва техника давлат комитетининг раиси В. А. Кириллин Франция экономика ва молия министри В. Жискар Дьэстэнни қабул қилди.

Томонлар суҳбат давомида СССР билан Франция ўртасида иқтисодий, саноат ва техника ҳамкорлигини янада ривожлантириш истиқболлари тўғрисида фикрлашиб олдилар ва 1971 йил 27 октябрда Парижда ҳар иккала ҳукумат ўртасида имзоланган битимга мувофиқ ўн йил мобайнида шу ҳамкорликни кучайтириш программасини ишлаб чиқиш билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилдилар.

Суҳбатлар ҳар иккала мамлакат ўртасида узоқ муддатга мўлжаллаб ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантиришнинг асосий йўналишларини белгилаш имконини берди.

ДЎСТЛИК ВА БИРЛИК

МОСКВАДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Москва меҳнаткашлари вакилларининг 5 майда бўлиб ўтган тантанали йиғилиши немис халқи гитлерчилар фашизмидан озод этилганлигининг 27 йиллигига бағишланди.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Р. Ф. Дементьева очди.

Жамоатчилик вакиллари ўз нутқларида Совет Иттифоқи билан ГДР халқларининг мустаҳкамланаётган дўстлиги тўғрисида, халқаро ишларда ГДРнинг обрўси муттасил ошиб бораётганлиги ҳақида, Европада тинчлик ва хавфсизлик учун курашда эришилаётган муваффақиятлар тўғрисида гапирдилар. Улар ГДР меҳнаткашларини байрам билан самимий табрикладилар, уларга янги-янги катта муваффақиятлар тиладилар.

ГДРнинг Совет Иттифоқидаги элчиси Хорст Биттнер нутқ сўзлади. (ТАСС).

БУГУН — РАДИО КУНИ

ЗАФАРЛАР ЖАРЧИСИ

ЎТКИР ВА ҚУДРАТЛИ

Биз фан ва техника мислсиз юксалган даврда яшамоқдамиз. Бир авлод кишилари кўзи ўнгида инсониятнинг минг-минг йиллар давомида орзу қилиб келган ширин хаёллари ҳақиқатга айланмоқда. Инсон генийси кашф этган ана шу буюк ютуқлардан бири радио ва телевидениедир. Эндиликда радио ва телевидение меҳнаткашларнинг кундалик ҳаётига чуқур сингиб кетди, уларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг қудратли воситасига айланди.

Партия ва ҳукуматимиз радиотехника ва электрон саноатини алоқа воситаларини такомиллаштириш ҳақида, радио фанини юксалтириш, радиоэшиттириш ва телевидениени ривожлантириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Совет радиоэлектроника ютуқлари жаҳонда биринчи бўлиб алоқа йўлдошлари ва космик кемалар орқали намойиш қилинди. «Орбита» системаси ёрдамида Ватанимизнинг жуда узоқ районларидаги миллионлаб телетомошабинлар совет пойтахтининг овозини тингламоқдалар.

Совет телевидениеси ва радиоси матбуот билан биргаликда марксизм-ленинизм ғояларининг, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати сиёсатининг пропагандистлари сифатида, меҳнаткашлар амалий ишларининг ташкилотчилари сифатида, мамлакатимиз ва чет эллар ҳаётига доир воқеаларнинг оператив ахборотчилари сифатида фаол қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон теле ва радиожурналистлари КПСС XXIV съезди қарорларида, халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971-1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик план Директиваларида белгилаб берилган масалаларни кенгроқ ёритишга ҳаракат қиляптилар, улар коммунистик қурилишнинг илғор тажрибаларини умумлаштириш ва кенг ёйишда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам беряптилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини тарғиб-ташвиқ қилишга, шунингдек, СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига қизғин тайёргарлик кўришга алоҳида эътибор бермоқда. Тўққизинчи беш йиллик топшириқларининг муддатидан илгари бажарилишини таъминлаш — тележурналистлар ва радиожурналистларимизнинг жонажон ишидир.

Радио ва телевидениенинг пропагандистик фаолиятида «Миллионларнинг ленинча университети» катта ўрин тутади. Бу циклли программа КПСС XXIV съезди қарорларида кўрсатиб ўтилган назарий масалаларни аҳолига тушунтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Бундан ташқари экономика ва қишлоқ хўжалиги билимлари университетлари ҳам ишлаб турибди. Бешта факультетга эга бўлган қишлоқ хўжалик университетининг ташкил этилишини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади.

КПСС XXIV съездидан кейин Тошкент телестудияси ва республика радиоэшиттиришларида «КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга!», «Тўққизинчи беш йиллик уфқлари», «Беш йиллик зарбдор қурилишларида» каби янги-янги рубрикалар пайдо бўлди. Агар университет эшиттиришларида йирик олимлар, партия ва совет ходимлари, министрликларнинг раҳбарлари фаол қатнашаётган бўлсалар, тўққизинчи беш йилликка бағишланган эшиттиришларимизда таниқли кишилар, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши илғорлари иштирок этмоқдалар. Радио ва телевидениенинг ёшлар, адабий-драматик, музикали редакциялари ҳам эшиттириш ва кўрсатувларнинг янги форма ва жанрлари устида изланмоқдалар. Масалан, «Ёшлар КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришда», «Сўз сенга, ёш пахтакор!», «Комсомол зарбдор қурилишлари республика йўқламаси» каби циклли эшиттиришлар тингловчилар таҳсинига сазовор бўлаётир.

«Ёзувчи ва беш йиллик», «Қардош республикалар адабиёти» каби циклли эшиттиришлар мухлисларни ўзбек ва қардош республикалар ёзувчиларининг асарлари ҳамда замондошларимиз билан яқиндан таништириб боряпти.

Телевидение ва радиоэшиттиришларида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши асосий ўринни эгаллайди. Чунки Ўзбекистон мамлакатимизнинг асосий пахта базаси ҳисобланади. Шунинг учун ҳам тележурналистлар ва радиожурналистлар пахтачилик ҳамда қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини кўпроқ ёритмоқдалар. «Олтин водий», «Қишлоқ йўллари чорлайди» ва бошқа эшиттиришларда механизаторлар ҳақида, ердан фойдаланиш, техника ва минерал ўғитларни тўғри қўлланиш, пахта-беда алмашлаб экиш усуллари ва агротехника ютуқлари ҳақида ҳикоя қилиняпти. Радио ва телевидениеда мунтазам равишда «Коммунистлар ҳақида ҳикоялар» рубрикаси остида мазмунли ва қизиқарли эшиттириш ва кўрсатувлар бериб борилаяпти.

Бу йил республика телевидение программасида «зангори экран»да учрашув» деган янги рубрика пайдо бўлди. Бунда партия ходимлари, министрлар, республика идора ва ташкилотлари раҳбарлари чиқмоқдалар. Бу, айниқса, телетомошабинларга жуда манзур бўлаётир.

Радио ва телевидениеда «Лениннома» ва «Қадрдон Ленин» программалари давом этяпти. «Лениннома» цикли партиямиз ленинча сиёсатининг тантанаси ҳақида, қардошлик сиёсати ва Совет Иттифоқи халқлари дўстлиги ҳақида ҳикоя қилишга даъват этилгач.

Ҳозир барча қардош республикалар радиофестивали ўтказилмоқда. Бу эшиттиришлар у ёки бу республика халқларининг коммунистик жамият қуришда қардошлик оиласида бир жон-бир тан бўлиб фаол қатнашаётганига бағишланяпти. Ленинград, Белоруссия, Украина ва Грузия телестудиялари меҳмонимиз бўлишди. Ўзбекистон ССР эришган ютуқлар ҳам «зангори экран» орқали кенг намойиш этилмоқда. Бундан ташқари ҳар бир область радио кунларини ўтказиш ҳам режалаб қўйилган.

Радио ва телевидение ходимлари Коммунистик партия қарорларини муваффақиятли амалга оширишда куч ва билимларини бундан буён ҳам аямайдилар, янада мазмунлироқ эшиттириш ва кўрсатувлари билан ўз мухлисларининг ҳурматига сазовор бўлаверадилар.

У. ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг раиси.

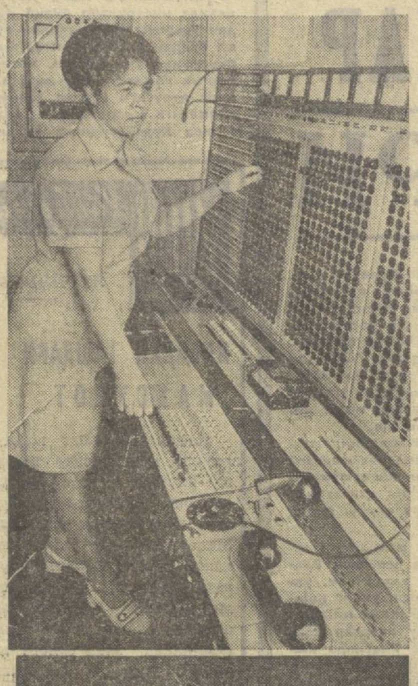

ИТТИФОҚДА УЧИНЧИ

Хонадан аҳён-аҳёнида диспетчер қизнинг:

— Алло, сизга Оҳангаронми, ҳозир... — деган овози эшитилиб турибди.

— Кўрдингизми, —деди катта инженер В. Г. Сенчило, аппаратга имо қилиб, — Оҳангарон билан ҳам икки секунд ичида гаплаша оласиз. Станциямизнинг ишга тушганлиги жуда яхши бўлди-да. Ҳамманинг ҳожатини чиқаряпмиз...

— Ҳамманинг дедингизми? — сўрадим ҳайратомуз. У менга кулиб боқди-да, тушунтира кетди:

— Ҳозир абонентлар сони икки юзтага етди. Тушаётган аризаларнинг эса кети кўринмайди. Хизмат доирамиз ҳам аста-секин кенгаяпти.

Тошкентда Урта Осиёда ягона бўлган марказий радиотелефон станциясининг ишга туширилганига бир йилдан ортиқроқ вақт бўлди. Лекин ҳали қурилиш ишлари поёнига етказилганича йўқ.

— Кабель топиш бироз қийинроқ бўлди, — деб гапга аралашди инженер Ю. А. Петриченко, — бўлмаса станциямиз аллақачоноқ тўла қувват билан ишлаётган бўларди.

Инженер Сенчило ҳар хил аппаратлар қўйилган столни кўрсатди. Бу аппаратлар гўё транзисторли приёмникларга ўхшаб кетади. Улар автомобилларга, жойлардаги объектларга ўрнатилади. Ўзи ихчам, чиройли ишланган. Радиотелефоннинг хизматини қуйидаги мисоллардан ҳам кўриш мумкин. «Олтой» аппарати ўрнатилган машинада кетаяпсиз, дейлик. Сиз ўзингизни йўлда деб тасаввур қилинг. Сизга уйингиз, яқин қариндошингиз, ёки бўлмаса, бирор ташкилот билан алоқа боғлашингиз, ишни қисқа фурсатда битиришингиз керак бўлиб қолди. Ёки «Тез ёрдам» машинаси йўлда оғир беморни олиб келаётир. Машинадаги врач тегишли клиникага қўнғироқ қилиши, беморни операция қилиш учун зарур бўлган асбоб-анжомларни олдиндан ҳозирлаб қўйиши керак. Бундай пайтларда йўловчилар ёки саломатлик посбонларининг мушкулини «Олтой» аппарати осон қилади.

Хуллас, «Олтой» аппарати меҳнаткашлар оммаси ва ташкилотлар учун жуда қулай имкониятлар яратиб бермоқда. Виктор Григорьевич янги аппаратни синаш пайтида бўлган бир воқеани эслади:

— Биз Янгийўл шаҳри томон кетаётган эдик. Йўлда машина бир кишини босиб кетибди. Автоинспектор бизга яқинлашиб: «Машинангизни бериб турсангиз, милиция бўлимига бориб келсак», деб қолди. Биз ундан бўлим телефон номерини сўрадик. Дарҳол алоқа боғланди. Иши шунчалик тез битган инспектор бир бизга, бир автомашинага ўрнатилган аппаратга қараб ҳайрон бўлиб турарди.

Ҳозирча бу станция хизматидан «Главташкентстрой», монтаж ва махсус ишлар министрлиги бошқармалари, шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими, Янгийўл гўшт комбинати, электр тармоқлари ташкилоти, Оҳангарон цемент заводи, Оққўрғондаги боғ-узумчилик совхози ва бошқа ташкилотлар фойдаланмоқдалар.

Станцияда В. Кавулин, Ю. Петриченко, В. Муҳамедшин, М. Усмонов, К. Корнелакис ўртоқларнинг қўли-қўлига тегмайди. Станция тўла қувват билан ишлаши учун улар бор имкониятларини ишга солмоқдалар. Иттифоқда учинчи бўлган марказий радиотелефон станциясининг аҳил коллективи байрамга яхши туҳфа билан келди.

С. ЧЕГАБОЕВ.

Суратларда: (юқоридан пастга) Тошкент радио эшиттириш ва овоз ёзиш уйида инженер Роза Сайфулмулюкова ўн олти йилдан буён марказий аппаратда ишлаб келади. Мазкур Тошкент радио уйи овоз режиссёри Наби Ҳасанов стереофоник овоз ёзиш пультида навбатдаги эшиттиришни тайёрламоқда.

СОДИҚ ЁРДАМЧИЛАР

Радионинг кашф этилиши XIX аср мўъжизаларидан бири ҳисобланади. Улуғ рус олими А. С. Поповнинг бу буюк кашфиёти жаҳон миқёсида катта воқеа бўлди.

В. И. Ленин мамлакатимизда радио ишини ривожлантиришга жуда катта эътибор берди. Унинг ташаббуси билан Нижегород шаҳрида дастлабки радио лабораторияси очилган эди. Ўшандан бери ўтган ярим аср мобайнида радио техникаси шу қадар ривожланиб кетдики, ҳатто коинотдаги планеталараро космик кемалар билан ҳам радио алоқа боғлаш имкони вужудга келди.

Радио кашф этилишининг 50 йиллиги нишонланган 1945 йилдан бошлаб СССР Халқ Комиссарлари Советининг қарорига биноан 7 май—Радио куни деб эълон қилинди. Радио куни кўп сонли алоқачиларнинг ҳам байрами ҳисобланади. Кейинги йилларда мамлакатимизда телевидение техникаси ривожланиб кетди. Эндиликда радиочилар билан бир қаторда телевидение ходимлари ҳам бу санани байрам қиладилар. Радио эшиттириш, радио алоқа, автоматик телефон-телеграф алоқалари, кўп каналли телевизион кўрсатувлар тармоғи ташкил топди.

Кейинги йилларда радиотехниканинг кўплаб мустақил соҳалари вужудга келди. Радиотехник қурилмалар халқ хўжалигининг барча соҳаларига, фан ва техникага чуқур кириб борди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатимизни радиолаштириш ишига жуда катта эътибор бераётирлар, КПСС XXIV съезди қарорларида ҳамда тўққизинчи беш йиллик планларида радио ва телевидение шохобчаларини янада кенгайтириш масалалари ўз ифодасини топган.

Ҳозирги кунда серқуёш Ўзбекистонимизда радио эшиттириш ва телевидение кўрсатув тармоқлари жуда ҳам ривожланиб кетган. Республика радио эшиттирувлари кеча-кундуз икки тўлқинда олиб борилмоқда.

Тошкент мамлакатимизнинг 84 та йирик шаҳри билан ҳамда чет эллардаги кўплаб шаҳарлар билан радио-телеграф орқали мустаҳкам алоқа ўрнатган. 12 чет тилида эшиттиришлар олиб бориляпти.

Ҳозир республикамизда 3 мингдан зиёд алоқа ташкилотлари бор. Бугунги кунда шаҳарлараро автомат-телефон каналларининг узунлиги 334 минг 950 километрга етди. Шаҳар ва қишлоқларимизда телефон-автоматлар сони 3 мингга яқиндир.

Тўққизинчи беш йилликда Тошкент телевидениеси барча областларда рангли телекўрсатувлар намойиш қилиш имкониятига эга бўлади. Шу йилнинг охирига бориб, республикамиз шаҳарлари ва қардош республикалар марказлари билан автомат-телефонлар орқали алоқа боғлаш имкониятига эга бўламиз.

Янги беш йилликда «Ғалаба» истироҳат боғи ёнида 350 метрли янги телевизион минора қуриб битказилади. Бу теле-узатиш станцияси бешта программада ишлайди. Минора шарқ услубида безатилади. 80-90 метр оралиғида кузатув майдончаси бўлиб, у ерга кўтарилган ҳар бир киши шаҳарни бемалол томоша қила олади.

Ўзбекистонда йил сайин янги-янги радиоузеллар ишга туширилмоқда. Республикамизнинг 93 процент қишлоқлари сим орқали узатиладиган радиога эга.

Тошкент телекўрсатувлар ҳажми бўйича Иттифоқимизда Москва ва Ленинграддан сўнг учинчи ўринда туради.

Бугунги кунда республикамиз шаҳарларида 221 минг 290 та телефон аппарати ишлаб турибди. Қишлоқларимизда эса 45 минг 250 телефон аппарати мавжуд.

Шаҳарлараро телефон алоқасида магистрал каналлардан ҳам фойдаланиш кўзда тутилмоқда. Шубҳасиз, бу каналлар Тошкентни бошқа область марказлари билан бевосита боғлайди. Бугунги кунда пойтахтни Гулистон, Бухоро, Фарғона, Андижон, Термиз, Бекобод ва Олмалиқ билан улайдиган янги аппаратлар ўрнатилган. Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Қарши, Нукус, Термиз, Наманган ва Ангренда янги шаҳарлараро телефон станциялари қурилиши давом этмоқда.

Телеграф алоқаси кенг жорий қилингандан сўнг бир каналнинг ўзида бир неча аппарат билан алоқа қилиш имконияти туғилади. Шубҳасиз, бу шаҳарлараро алоқа йўлларидан фойдаланиш самарадорлигини оширишда катта аҳамиятга эгадир.

Республикамизда радиотелеграф мосламаларидан фойдаланиш ҳам ривожланиб боряпти. Эндиликда телевизион тасвирларни узоқ масофаларга узатиш имконияти туғилди. «Правда», «Известия», «Сельская жизнь», «Красная звезда» «Комсомольская правда» ва бошқа қатор газеталар Москвадан Тошкент босмахонасига бевосита фототелеграф орқали узатилмоқда. Янги беш йилликда фототелеграф алоқалари янада ривожланади.

Бундан ярим аср илгари хонадонларда, ҳатто завод ва фабрикаларда керосин лампаларидан фойдаланилган бўлса, ана шу қисқа вақт ичида республикамиз аҳолисининг аксарият қисми телекўрсатувларни ўз уйида ўтириб томоша қилиш, радио эшиттиришларни тинглаш имкониятига эга бўлди.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб нишонлаш учун социалистик мусобақани кучайтирган алоқа ходимлари ўз байрамларини меҳнат кўтаринкилиги билан кутиб олмоқдалар.

Т. ТЎХТАЕВ,
Ўзбекистон ССР алоқа министри.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

◆ Бундан 77 йил муқаддам, 1895 йилнинг 7 майида улуғ рус олими А. С. Попов Петербург университети қошидаги Рус физика-химия жамияти йиғилишида дунёда биринчи бўлиб ўзининг радио передатчигини намойиш этган эди.

◆ 1945 йилда СССР Халқ Комиссарлари Советининг махсус қарори билан радио кашф этилган куннинг 50 йиллиги тантанали вазиятда нишонланди. А. С. Поповнинг номи, қилган ишлари абадийлаштирилди. Ушандан бери ҳар йили 7 май — Радио куни умумхалқ байрами сифатида нишонланади. 1945 йил 7 май — Радио кунида Москвада биринчи телевизион кўрсатув берилди. Умуман, мамлакатимизда теле-эшиттириш 1945 йил декабрь ойидан бошланган.

◆ 1917 йил 25 октябрида «Аврора» крейсери радиостанцияси Петроград ҳарбий революцион комитетининг «Россия гражданларига» қарата мурожаатини эшиттирган эди. Шундан кейин радио орқали В. И. Ленин томонидан ёзилган «Ҳамма, ҳаммага» деган чақириқ эълон қилинганди.

◆ 1922 йилнинг сентябрида мамлакатимизда Коминтерн номли катта қувватга эга бўлган радиоэшиттириш станцияси ишга туширилди.

◆ 1940 йилда Совет Иттифоқида 1123 мингдан ортиқ радиоприёмниклар ва 6 миллионга яқин радио эшиттириш нуқталари бор эди.

◆ 1943 йилнинг энг оғир шароитида янги, катта қувватга эга бўлган радиоэшиттириш станцияси қурилган.

◆ 1961 йилнинг 14 апрелида Москвадан биринчи халқаро телевизион эшиттириш олиб кўрсатилди.

◆ 1962 йилнинг 11 августи Совет космовидениеси туғилган кун ҳисобланади. Шу куни биринчи марта «Восток-3» ва «Восток-4» космик кемаларидан телепрограмма олиб кўрсатилди.

◆ 1965 йил 18 мартда Совет Иттифоқи ва кўплаб чет эл мамлакатлари телетомошабинлари тарихда биринчи марта космонавт А. А. Леоновнинг ўз кемасидан фазога чиқишини кузатган эдилар.

Суратларда: (чапдан ўнгга) 1. Тошкент телемарказн жойлардан репортаж олиб кўрсатиш имкониятини берувчи видеомагнитафон билан жиҳозланди. Катта инженер Н. Қодирова иш устида. 2. Тошкент телестудияси навбатдаги эшиттиришга ҳозирлик кўрмоқда. 3. Рангли кўрсатувларни томошабинларга етказиб беришда телемарказ электр-механиги Ольга Негода каби ходимларнинг хизмати катта. И. Глауберзон фотолари.

Ўзбекистон радио ва телевидениеси тарихидан

◆ Тошкентда радиостанция қуриш юзасидан тайёргарлик ишлари 1926 йилдан бошланган. Декабрь ойига келиб радиостанция тажриба учун эшиттиришлар бера бошлаган эди.

◆ Ниҳоят, 1927 йилнинг 11 февралидан Тошкент радиотелефон станцияси доимий эшиттиришлар бера бошлади. 1927 йил ноябрида Самарқанд шаҳрида ҳам радиостанция ишга туширилди.

◆ 1956 йил — Тошкент телестудиясининг илк программаси эфирга узатилди.

◆ 1971 йил июнь ойи. Тошкент телевидение студияси ўзининг рангли кўрсатувини бошлади.

ҚУТЛАЙМИЗ

ИСТАҚ ВА ТАКЛИФЛАР

Қарши даштига ҳужум бошланганидан буён мен «Каршистрой» бошқармаси ҳузуридаги 2-қурилиш-монтаж бошқармасида ишлайман. Ҳозир бошқармамиз қурувчилари Қарши магистрал каналига Амударё сувини олиб чиқадиган биринчи насос станциясини бунёд этмоқдалар.

Биз чўлқуварлар самарали меҳнатдан сўнг мириқиб, кўнгилли ҳордиқ чиқаришни хуш кўрамиз. Телевизор ва радиоприёмниклар олдига тўпланиб, қизиқарли эшиттиришларни тинглаб томоша қиламиз.

Ўрни келганда шуни ҳам айтиб ўтмоқчимиз. Афсуски, радио ва телевидение орқали берилаётган эшиттиришларни ҳамма вақт ҳам тўлалигича томоша қилолмаймиз. Чунки, Деҳқонобод райони территориясидаги Одамтош тоғига ўрнатилган Тошкент телевидение эшиттиришларини қабул қилиб узатадиган ретрансляция станцияси тез-тез бузилиб турада. Ёки бирор қизиқарли кўрсатув давом этаётган пайтда экранда турли-туман чизиқчалар пайдо бўлади. Бунинг устига республикамизнинг аксарият областларида Тошкент телевидение кўрсатувларини икки программада томоша қилиш мумкин бўлгани ҳолда, Кашқадарё областида эса фақат Қарши шаҳридан ташқари, биринчи программа кўрсатувларинигина томоша қилиш билан кифояланамиз.

«Зангори экран» орқали ўтказилаётган Ўзбекистон халқ талантлари фестивали биз чўлқуварларда ҳам катта таассурот қолдиряпти. Бундан ташқари «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи», «Қизлар давраси» каби циклларда берилаётган телекўрсатувлар ҳам манзур бўляпти. Истагимиз шуки, бу кўрсатувлар учун ҳам янги-янги мавзулар танланса.

Телевизор орқали «Қарши кундалиги» деб номланган кўрсатувлар намойиш этила бошланган эди. Бу кўрсатувлар янада рангба-ранг бўлишини истардик.

Бизнинг ҳаётда ва меҳнатда доимий ҳамроҳимиз бўлиб келаётган радио ва телевидение ходимларини бугунги байрамлари билан чин қалбдан табриклаймиз ва уларнинг ишларида катта муваффақиятлар тилаймиз.

К. ИСАЕВ,
«Каршистрой» бошқармаси 2-қурилиш-монтаж бошқармасининг бригада бошлиғи.

«Совет Ўзбекистони» конкурсига

САРДОР

ОЧЕРК

Баҳор дов-дарахтларни уйғотиб юборди. Қиш бўйи гавдасини қоплаб ётган қорни елкасидан ағдарган арчалар ва қарағайлар танасига жон югурди. Ўрмон маликаси—оқ қайинлар куртак очиб, баҳорга пешвоз чиқишди. Эй, гўзал рус ўрмони, сенга мафтун бўлмаган ким бор!.. Сафарбой ака вагон деразасидан боқаркан, бундан роппа-роса ўттиз йил бурун шу манзилдан елкасида шинель билан ўтганини эслади.

Немис-фашист газандалари Ватанимизга бостириб кирган йили у қишлоқ мактабини битириб, ҳаётга қадам ташлаган ўн саккиз ёшлик ўспирин эди. Ана шу йили Сафарбой эл-юрт қатори акаси Собир ва ўз тенгқур ҳамқишлоқлари билан ҳаёт-мамот учун кураш кетаётган майдонларга отланди.

У акаси билан барча жангу жадалларда қон кечди, Москва мудофааси кунлари айниқса унинг ҳеч эсидан чиқмайди. «Россия бепоён, лекин чекинадиган жой йўқ. Орқада Москва!» — пойтахт мудофаачиларининг шиори шу эди. Фашистлар улуғ шаҳарга киролмади, улоқтириб ташланди. Кетма-кет шаҳар ва қишлоқлар озод қилиниб, душман Ватан чегарасидан ҳайдаб чиқарилмоқда эди. Сафарбой ва Собир ғалаба кунини кутишар, шиддат билан душман устига ҳамла қилишарди.

Афсус!.. Минг афсуски, Собир устига тушган снаряд уни ҳалок қилди.

— Қонингга-қон, жонингга-жон оламан, ака! — Сафарбой шундай деб одамхўрлар устига ташланди. Лекин снаряд парчаси унинг ҳам ўнг оёғини қаттиқ яралади.

У ғалаба бонгини Ярославль госпиталида эшитди. Ярадорлар бу онни ўзларида йўқ шод хуррамлик билан кутиб олишди. Буюк ғалабада ўзларининг ҳам ҳиссалари борлигини ўйлаб, беҳад фахрланишарди...

У шуларни ўйларкан, пойтахтга етганини ҳам сезмай қолди.

Ўзбекистонлик делегатлар Москвага келган куннинг эртасига Ленин мавзолейига гулчамбарлар қўйдилар. Сўнгра улуғ доҳийни зиёрат қилдилар. Мармар зиналарни босиб ичкари кираркан, Сафарбой ака ҳам ҳаммадек сукут сақлади. Унинг юраги ҳаяжонда. Доҳий сиймосига боқиб, у билан хаёлан гаплашади: «Умр бўйи бойларнинг қорнини тўқ, устини бут қилган отам бир бурда нонга зор эди. Умр бўйи меҳнат қилиб, Амудан хон амалдорларининг боғи-роғига обҳаёт оқизган падарим бир таноб ерига қатра сув келтиролмасди. Сен асрлар бўйи хўрланиб келган ана шу «Хива деҳқонининг Хива хони қўли остида эзилишини истамаймиз» дединг, шундай бўлди. Энди Хоразм деҳқони озод ва бахтиёр. Ўз ерининг хўжайини. Сен «майда хўжалик билан муҳтожликдан қутулиб бўлмайди», деб башорат қилдинг, биз бирлашдик, йирик-йирик колхозлар туздик. Улар электрлашган, машиналашган. Илгари ота-бобомиз ботмон қоплаб пахта олган ерлардан биз тонналаб «оқ олтин» йиғяпмиз. Ҳа, ҳамма айтганинг бўлди, улуғ устоз!

Эртасига делегатлар Кремлга, съездлар саройига йўл олди. Сафарбой ака бу буюк даргоҳ йўлакларида борар экан, унинг ҳар бир тошига, ҳар зарра тупроғига муқаддас деб қарар, уларда Ильич изини кўрарди. Ахир, доҳий ана шу йўлаклардан юриб, ҳамма қатори узоқ хоразмлик деҳқон ўғли — менинг ҳам бугунги бахтимни кўрган-ку, дерди ўзига-ўзи.

Мана, партиямизнинг катта анжумани — XXIV съезд очиляпти. Гўё бу йиғинга доҳий Ленин раислик қилаётгандай туюлди, унинг назарида. Ленин камтарона жилмайиб, «Ҳа, азаматлар, сиз тўғри ва ҳаққоний йўлдан бораяпсиз», дегандай бўларди. Сафарбой ака Марказий Комитет ҳисоботидаги қувончли ютуқларни эшитаркан, беихтиёр ўз қишлоғи азаматлари кўз олдида намоён бўлди. Ахир, уларнинг ҳиссалари ҳам бор-ку, бу ютуқларда. Унинг хаёли колхозига кўчди. Ана, басавлат бободеҳқон Аму сувини каналга тўғрилаб, экинзорларга оқизяпти, енг шимарган ёш механизатор ғўза қатор ораларига ишлов беряпти, юзлари офтобда қорайиб кетган бульдозерчи оловланиб ётган саҳрода тупроқ суриб, ер очяпти, яқиндагина комсомол фермага йўллаган қиз говмушлардан челак-челак сут олаяпти... У шуларни ўйларкан, мийиғида кулиб қўйди.

Сафарбой ўн кун съезд залида ўтириб, контопар билан машинасознинг, ғаллакор билан пахтакорнинг, олим билан бинокорнинг сўзини эшитди. Уларнинг фикрларини ён дафтарига ёзиб олди, барча делегатлар қатори халқ фаровонлигини оширишни кўзда тутган янги беш йиллик план Директиваларини маъқуллаб овоз берди.

Съезддан қайтиб келиши биланоқ таассуротларини ҳамқишлоқларига сўзлаб берди. Колхоз клубида съезд делегати билан учрашув бўлди. Гап колхознинг беш йиллик планига бориб тақалди.

— Ўтган йили салкам уч ярим минг тонна пахта етиштирдик, ҳар сигирдан 2 минг литрга яқин сут соғиб олдик, бошқа соҳаларда ҳам ютуқларимиз кўп. Лекин ютуқлардан эсанкирамаслигимиз лозим. Партиямиз XXIV съезди белгилаб берган вазифаларни амалга оширишимиз керак. Биз колхоз мутахассислари билан биргаликда имкониятларимизни ҳисоблаб чиқдик. Колхозимиз беш йилликни тўрт йилда уддалаши мумкин, деган хулосага келдик. Сизлар нима дейсизлар? — дея ўртага савол ташлади колхоз раиси.

— Жуда тўғри, қўлимиздан келади, — дейишди залда ўтирганлар.

Ленин орденли донгдор бригадир Ражаб Собиров ерни семиртириш йўллари ҳақида таклиф киритса, Зариф Саидов колхоз ичидаги «араб кўли»ни қуритиб, экинзорга қўшиш масаласини ўртага ташлади. Кекса чорвадор Матти ака Собиров дарё бўйида ҳавза қилиб, балиқ урчитишнинг гўштни кўпайтиришдаги фойдасини гапирди. Механизатор Эгам Гуллиев эса, Аму ёқасида дамба олиб, у ердаги бўш ётган чакалакзорни очиб қовун, сабзавот, маккажўхори экиш зарурлигини айтди.

Мажлисдан кейин Раҳимов партком билан экономистга учрашди:

— Кўрдингларми, — деди у, — одамлардан ўрганиш керак. уларда қандай яхши фикрлар бор. Улар бутун резервларни кўрсатиб беришди, — деди экономистга.

Юқори дўрманликларнинг беш йилликнинг тўрт йилда уддалаш ҳақидаги ташаббуси Урганч райком бюросида тасдиқланиб, район газетасида босиб чиқарилди.

Колхозда ташаббус, ижод, меҳнат, янгича яшаш бир-бири билан уйғунлашиб кетди. Одамлар ҳар бир нарсага фикр билан, узоқни кўзлаб ёндоша бошладилар. Буларнинг ҳаммаси шу бир йил ичидаёқ кўзга кўринарли самаралар берди.

Мана якун: ҳар гектар ердан 47 центнердан ҳосил олиниб, давлатга 3626 тонна пахта топширилди. Чорвачилик рентабели тармоққа айланиб, 20 минг сўм соф фойда берди. Бу тармоқда етиштирилган гўшт, сут, тухум каби маҳсулотлар колхозчилар эҳтиёжини қоплаш билан давлат планларини ошириб уддалашга ҳам етиб-ортди. Арабкўли ва Аму ёқасидан 70 гектар ер очилиб, у ердан кучсқка сиғмайдиган қовун-тарвуз етиштирилди.

Қурилишларни айтмайсизми. Колхознинг у бошидан бу бошигача саккиз чақиримлик равон йўл қилиниб, тош ётқизилди, икки томонига колхозчилар учун кенг ва ёруғ замонавий уйлар қурилди. Қишлоқ марказида бундан икки йил бурун фақат клуб, идора, мактаб бинолари турган бўлса, эндиликда ҳаммом, ёзги кинотеатр, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, болалар боғча ва яслиси, медицина пункти қад кўтарди. Сал нарида янги механизмлар билан жиҳозланган сут-товар фермаси, қуёнхона, паррандахоналар бунёд этилди. Буларга ярим миллион сўмга яқин маблағ харж қилинди.

Тарихнинг атиги дақиқаси ҳисобланадиган шу бир йил колхоз қишлоғига қанчадан-қанча зафарлар келтирди, ўчмас из қолдирди. Съезд руҳи ҳар бир хонадонда, ҳар бир қалбда кезиб, кишиларни янги истиқбол уфқларига парвоз қилдирди.

Раис ташқарига чиқди, баҳор нафаси юзига урилди, мурғак барглар, энди кўтарилиб келаётган қуёш тиғида йилтиллаётган майса-гиёҳлар аста тебранишар, сирли шивирлашиб уни қутлашаётгандай эди. У машинани ҳам кутмай катта йўлдан идора томон яёв кетаркан, хаёл колхознинг ўтмишига етаклади.

... 1930 йил. Мана шундай баҳор эди. Қишлоқ деҳқонлари Худик пудратчи деганнинг данғиллама ҳовлиси олдидаги катта қайрағоч тагига тўпланишиб, «район вакили»нинг сўзини тинглашганди. Унинг «Ленин ерни биргалашиб артель бўлиб ишланг деб айтган» деган сўзлари Сафарбойнинг қулоғида бир умрга қолди. Шунда кимдир «мени ёз» деб бармоғини сиёҳга ботириб, қоғозга босганини, бошқа бировнинг эса тўполон қилиб йиғинни бузиб кетганини элас-элас эслайди. Лекин Сафарбой у пайтларда бу гапларнинг маъносига тушунмасди. Юқори дўрманда биринчи колхоз тузилиб оёққа турганини, Худик пудратчи, Собир девон каби қишлоқ бойларининг ерларини тортиб олганини билади.

Ўшанда у бу коллектив хўжаликнинг шундай юксакликка кўтарилишини, ўзи унга бош бўлишини ўйлаганмиди?

— Сирасини айтганда, тушумга ҳам кирмаганди, — деб қўйди раис ўз-ўзига.

Уруш тугаб, мактабдошларнинг омон қолганлари фронтдан қайтиб келишди. Урушдан олдин қаддини анча тиклаб олган колхоз чўкиб қолибди. Ер асосан омоч, белкурак билан ишланарди, гектаридан олинган ҳосил четан аравани ҳам тўлғазмасди.

Аввал табелчи, кейинчалик бухгалтер бўлган Сафарбойни колхозчилар 1950 йилда раис қилиб сайлашди.

У ўз мактабдош, фронтдошларини чақириб:

— Шу чўкиб қолган хўжаликни оёққа турғизиш бизнинг зиммамизга тушди, жўралар. Қани нима дейсиз? — шу қишлоқда кўча чангитиб бирга ўсган тенгдошларига жиддий тикилди у.

Улар «нима буюрсангиз шунга тайёрмиз», — дегандай Сафарбойнинг кўзига қарашди.

Раис Зариф, Ражаб, Раҳимни энг қолоқ бригадаларга бош қилиб юборди.

Шу орада Хоразмга темир йўл келди. Бу, деҳқонлар учун бахт ҳам келтирди. Шу «бахт йўли» орқали келтирилган трактор, экскаваторлар, землесослар янги коллекторлар қазишга, янги суғориш каналлари олишга киришди. Воҳа тупроғини асрлар бўйи ачитиб келган зах абадий йўқотилди. Аму ёқасида ўтириб, қатра сувга зор деҳқон ерларига тўлқин отиб об-ҳаёт оқди.

Бир тракторни қирқ бўлакка бўлиб дарё орқали Чоржўйдан кемаларда олиб келган деҳқон ерида юзлаб механизмлар ҳайқира бошлади, тонна-тонна минерал ўғитлар келтирилди.

Карл Маркс номли колхоз ҳам қаддини ростлади. Куз келди. Ҳосил йиғиб-териб, давлатга топширилди. Колхоз шу йили гектар бошига 27 центнердан ҳосил кўтарди.

Раҳимов шуларни эслаб, қишлоқ марказига келганини ҳам сезмапти. Унинг кўз олдида раис бўлганидан бери қанчадан-қанча ўзгариш, юксалиш бўлипти. Аммо ҳали булар оздай, нималардир етишмаётгандай. Экиш ҳам қисқа муддатда сифатли бажарилди. Бу йилги режа — гектар бошига 48 центнер, давлатга 3800 тонна пахта топшириш, гўшт, сут, тухум, қовун-таруз, мевани янада кўп етиштириш, янги уй-жойлар, теплица, ўрта мактаб, «Бахт уйи» учун бинолар қуриш, хонадонларга табиий газ, водопровод суви киритиш — айтаберса, ҳали қилинадиган ишларнинг чеки йўқ.

Шу баҳорнинг палласида унинг кўз олдида янада кенг уфқлар намоён бўлди. Жонажон колхози бахтиёр совет оиласи сафида келажак томон — коммунизм томон дадил қадам ташлаётганидан у беҳад хурсанд.

Қ. МАТЧОНОВ,
Урганч райони.

АХБОРОТ

СУРХОНДАРЁ

БОБОТОҒ БАҒРИДА

Бобатоғ ўрмончилари янги беш йилликда пистазорларни 2500 гектарга кенгайтиришмоқчи. Кейинги йилларда бир неча минг гектар майдон пистазорга айлантирилди. Айрим участкалардаги пистазорлардан ҳосил олина бошланди.

Бобатоғ ўрмончилари боғ-роғлар, узумзорлар барпо этишга ҳамда қуёнчилик, йилқичилик ва асаларичиликка ҳам аҳамият беришяпти.

ТЕХНИКА— МАДАДКОР

Қишлоқ хўжалиги техникаси деҳқоннинг мададкори бўлиб қолди. Ердан юқори ҳосил кўтаришни энди механизациясиз тасаввур қилиш қийин. Сурхон воҳасида ҳам дала юмушлари йил сайин осонлашиб бормоқда. Область хўжаликларига тўққизинчи беш йилликда 1500 пахта териш машинаси, 300 ғалла ўрадиган комбайн, 6000 га яқин ҳайдов ва чопиқ тракторлари, 6650 культиватор, турли маркадаги мингдан зиёд автомашиналар ва бошқа механизмлар берилади. Бу қудратли техниканинг катта бир қисмини хўжаликлар сотиб олдилар.

ОБИҲАЁТ МАНБАЛАРИ

Уз сийнасига 800 миллион куб метр сувни сиғдира оладиган Жанубий Сурхон, Учқизил каби улкан сув омборлари, «Занг», «Кегайли», «Қумқўрғон», «Ҳазорбоғ», «Шеробод», «Ғалаба» сингари каналлар Сурхон диёрини яшнатиб турган йирик гидротехника иншоотлари ҳисобланади. Бу ерда яна бир гидроиншоот қурилди. Узунлиги 12 километр келадиган Ғалаба канали ишга туширилди.

Областнинг шимолий районларини сув билан таъминлашни яхшилаш мақсадида Қоратоғ, Тўпаланг, Ҳидирше, Тангиз каналларини қуриш ишлари ҳам жадаллаштирилмоқда.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

КПСС XXIV съезди совет халқининг саккизинчи беш йилликдаги ижодий меҳнатига якун ясади. Меҳнаткашларнинг моддий ва маданий даражасини оширишга, фаровонлигини кўтаришга, мамлакат экономикасини юксалтиришга қаратилган коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини чизиб берди. Коммунистик қурилиш вазифалари барча совет кишиларидан социалистик қонунчиликка ва ҳуқуқ-тартиботларга риоя қилишни тақозо этади. Партия ва ҳукуматимиз ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, гражданларни қонунларга ва социалистик жамиятда яшаш қоидаларига риоя қилиш руҳида тарбиялаш мақсадида турли чора-тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Ҳуқуқни, қонунни ҳурмат қилиш ҳар бир кишининг муқаддас иши бўлмоғи лозим. Бу айниқса мансабдор шахслар фаолиятига таааллуқлидир. Қонундан чекиниш ёки уни четлаб ўтиш, шахс ҳуқуқларининг бузилиши, гражданлар иззат-ҳурматининг камситилишига йўл қўйиш мумкин эмас. Партия ва ҳукуматимизнинг талаби ана шундай.

Социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, ҳуқуқ пропагандаси ва гражданларни қонунларга ҳурмат руҳида тарбиялаш ишида совет адвокатураси муҳим роль ўйнайди. Адвокатлар фаолиятида гражданларнинг, корхоналар, муассасалар, колхозлар ва бошқа ташкилотларнинг ҳуқуқий ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, социалистик қонунчиликка риоя қилиш ва уни мустаҳкамлаш, адолатли судловни тўғри амалга ошириш асосий ўрин эгаллайди.

Адвокатларнинг юридик ёрдам кўрсатиш соҳасидаги иши хилма-хил ва ранг-барангдир. Улар ҳуқуқ масалалари бўйича консультация берадилар. Ҳуқуқий характерга эга бўлган аризалар ва бошқа ҳужжатларни ёзадилар. Жавобгарликка тортилган шахсларнинг ҳимоячиси сифатида тергов ва судда қатнашадилар. Гражданларнинг илтимосига мувофиқ, суд ва арбитражларда гражданлик ишларини кўриб чиқиш ва ҳал этишда, шунингдек, корхоналар, муассасалар, колхозлар ва бошқа ташкилотлар манфаатларини ҳимоя қилиш учун иштирок этадилар.

Тошкент шаҳрининг барча районларида ишлаб турган адвокатлар юридик консультациясига гражданлар турли масалалар бўйича мурожаат этаётирлар. Ўтган йилнинг олти ойи мобайнида 8466 киши юридик консультацияга келди. Улардан 3263 кишига оғзаки маслаҳат берилди. Давлат ва жамоат ташкилотларига уларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган 1752 та хат ёзилди.

Тошкент шаҳар меҳнаткашларига юқори малакали адвокатлар юридик ёрдам бермоқдалар. Улар ўз фаолиятларини гражданларни совет қонунларига қатъий риоя қилиш, қонун талабларини бажариш руҳида тарбиялаш билан қўшиб олиб бормоқдалар. Корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда бўлиб, социалистик қонунчиликни пропаганда қилаётирлар. Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ўтган йил апрель ойидаги қарорига мувофиқ ҳозирги кунда 63 корхона, муассаса ва ташкилотда жамоатчилик асосида юридик консультация ишлаб турибди. Адвокатлар ишчи ва хизматчиларга ҳуқуқ масалаларини, амалдаги қонунларни тушунтирмоқдалар.

ИНСОН ВА ҚОНУН

Қонундан чекиниш ва ҳуқуқ тартиботлари бузилишининг олдини олишда профилактика ишлари муҳим роль ўйнайди. Турли лекция ва суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ана шулар жумласидандир.

Пойтахтимиз адвокатлари «Меҳнат тўғрисида янги қонунлар», «Оила ва никоҳ тўғрисида янги қонун» ва бошқа темаларда ўтказаётган лекция ва суҳбатлар, савол-жавоб кечалари меҳнаткашларда яхши таассурот қолдирмоқда. Бундай кечалар маҳаллаларда, «Ташсельмаш», Тошкент авиация заводи, Тошкент қоғоз комбинати, Тошкент тракторйиғув заводи ва бошқа корхона ҳамда ташкилотларда ўтказилди. Бу тадбирларни амалга ошириш шуни кўрсатмоқдаки, пойтахт аҳолиси меҳнат тўғрисидаги, оила ва никоҳ тўғрисидаги қонунларга, уй-жой ва пенсия қонунларига, безорилик учун жавобгарлик масалаларига зўр қизиқиш билан қараётирлар.

Айниқса, ёшлар ва ўсмирлар орасида социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ масалаларини кенг пропаганда қилиш зарур. Шу мақсадда қатор ўрта мактаблар ва профессионал билим юртларида «Совет ҳуқуқи асослари» курси бўйича машғулотлар олиб борилмоқда. Шаҳримиздаги профессионал техника билим юртларидан 7 тасида «Инсон ва қонун» темасида учрашув бўлиб ўтди. Мактаб ўқувчилари ва ота-оналар учун «Қилич ва қалқон» шаҳар клуби ташкил этилди. Бу ишларни амалга оширишда адвокатларимиз актив қатнашаётирлар.

Меҳнаткашлар депутатлари район Советлари ижроия комитетларидаги депутатлар хонасида адвокатлар навбатчилик қилмоқдалар. Улар депутатлар билан бир қаторда гражданларга турли масалаларда консультация ва маслаҳатлар бераётирлар. Корхона, муассаса, колхоз ва совхозларда шартнома асосида юридик хизмат кўрсатмоқдалар.

Ҳозирги шароитда халқ хўжалигини бошқаришда ҳуқуқ ишининг аҳамияти айниқса ошди. Саноат ва қурилишни бошқаришнинг методлари такомиллашгани туфайли корхоналар, ташкилотлар, министрликлар ва идораларнинг ҳуқуқлари кенгайтирилди. Хўжалик шартномаси, хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш, корхона ва муассасаларнинг ўз олдида турган вазифалар ва мажбуриятларни бажармаганликлари учун моддий жавобгарликлари кучайтирилди. Давлат органлари, арбитраж ва министрликлар ҳамда идораларнинг арбитражларининг роли ошди. Адвокатлар корхона ва муассасаларга шартнома асосида катта юридик хизмат кўрсатмоқдалар. Суд ва арбитражда корхоналар манфаатларини ҳимоя қилмоқдалар.

Чунончи, Фрунзе район юридик консультацияси ходимлари ўтган йилнинг иккинчи ярмида ўзлари хизмат кўрсатаётган корхоналар, муассасалар, колхоз ва совхозларга 9600 сўм пул ундириб бердилар ва 34 минг сўм дебитор қарзларни йўқ қилдилар.

Тошкент шаҳар адвокатурасининг фаолияти КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга оширишга, гражданларга ва ташкилотларга амалдаги қонун асосида ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш, социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, ҳуқуқ қоидалари бузилишининг олдини олиш, совет қонунларини пропаганда қилиш ва меҳнаткашларни социалистик қонунчиликка нисбатан ҳурмат руҳида тарбиялашга қаратилган. Бу эса мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш иши муваффақиятли амалга оширилишининг муҳим гаровидир.

С. ЁҚУБОВ,
Юридик фанлар кандидати, Тошкент шаҳар адвокатлар коллегияси президиумининг раиси.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика илмий-тадқиқот институтининг илмий ходимлари Ўзбекистон территориясида фойдали қазилмаларни тадқиқ этиш устида иш олиб бормоқдалар. Суратда: (чапдан) катта лаборант Ҳ. Маҳмудов ва кичик илмий ходим Я. Асадовлар иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

БЕДАГА ЎРОҚ ТУШДИ

Тошкент областидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумининг деҳқонлари беда ўришга киришдилар.

Бу хўжалик бедазорларининг ҳаммасида беда яхши ўсиб ётибди. Бедапояларни чизеллаш ва бороналаш, минерал ўғитлар солиш беданинг яхши ўсишига ёрдам берди.

Бу йил совхоз меҳнатчилари ҳар бир гектар бедапоядан 150 центнер беда ўриб олишга аҳд қилдилар. (ЎзТАГ).

ПАХТАЗОРЛАР КЕНГАЙТИРИЛДИ

Мирзачўлнинг янги суғорилаётган зонасидаги совхозлар яна 8 минг гектар ерни пахтазорга айлантирдилар. Улар чигит экиб бўлиб, пахта майдонини 135 минг гектарга етказдилар. Яқинда тузилган тўртта янги хўжалик бу йил биринчи марта чигит экди. Кўкламги дала ишлари қисқа муддатларда ўтказилди. Далаларда мингта экиш агрегати ишлаб турди.

Пахтачиликдаги кўпгина янгиликларни мирзачўлликлар биринчи бўлиб синовдан ўтказгандан кейин кенг равишда жорий қилишга киришиш одат бўлиб қолди. Улар бу йил ҳам шундай қилишди. Бутун майдонга чигит гербицидлар билан қўшиб экилди. Шу усулда чигит экилган ерларда икки ойгача ўтоқ қилишнинг хожати бўлмайди. Ҳамма жойда қора чигит аниқ миқдорда экилди, энди ғўза ниҳолларини яганалашдек сермеҳнат тадбирни амалга оширишнинг ҳожати қолмайди. Бутун пахта майдонига чигит қатор оралари 90 сантиметрли қилиб жойлаштирилди. Демак, бундай пахтазорларда ишлаган механизмнинг иш унуми 1—1,5 баравар ортиқ бўлади.

Мирзачўлликлар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бу йил 280 минг тонна «оқ олтин» етиштириб беришдек юксак мажбурият олдилар. (ЎзТАГ).

МАККАЖЎХОРИ ПАРВАРИШИ ҚИЗҒИН

НАМАНГАН. (ЎзТАГ мухбири). Кабарда-Балкария деҳқонларининг маккажўхоридан кўпроқ дон ва кўк поя етиштириш ҳақидаги чақириғи Наманган областида якдиллик билан қўллаб-қувватланди. Маккажўхоридан юқори ҳосил олиш мусобақасига областдаги барча ем-хашак тайёрловчи бригадалар қўшилди. Маккажўхорикорларнинг область кенгашида бу йил камида 40 минг тонна маккажўхори дони етиштиришга қарор қилинди. Бу—ўтган йилдагидан олти ярим баравар кўп.

Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозидан Р. Азизов ва Поп районидаги «Ленинград» колхозидан С. Мираҳмедов бошлиқ илғор бригадалар бу йил гектаридан 50-60 центнердан дон олишга сўз бердилар.

Юқори ҳосил етиштириш учун кураш ҳозирнинг ўзидаёқ бошланиб кетди. Ҳамма жойда маккажўхори уруғи кўкариб чиқди. Далаларга чопиқ агрегатлари чиқди. Ерни юмшатиш билан бир вақтнинг ўзида далаларга ўғит солинмоқда. Маккажўхори экинлари парвариш қилиниб, суғорилмоқда.

Ажаб савдолар

МИСИ ЧИҚДИ...

Улар илгари бир-бирини танишмаган. Тақдирнинг тақозоси билан ҳар кварталда бир марта учрашиб турадиган, орадан қил ўтмайдиган ошно бўлиб қолишди. Бу галги учрашув ҳам касса олдида бўлди. Илиққина саломлашдилар.

— Ишлар қалай, ошиб кетмадими?

— Озгина ошди. Ўзлариникичи?

— Бу гал чатоқроқ. Кўпайиб кетди.

— Хўп бўлмаса, ишингизга муваффақият.

Ҳужжатларни расмийлаштириб, келгуси кварталда шу ерда яна учрашиш учун илиққина хайрлашдилар.

Булар ким дерсиз? Танишинг. Бири «Ўзбекгидроэнергострой» трести «Энергостройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори Исаев, иккинчиси «Ташводстрой» трести моддий техника таъминоти идорасининг бошлиғи Акопянц, яна бири 2-уйсозлик механизациялашган колонна директори Кацманлардир. Бу обрў-эътиборли идора бошлиқларининг касса олдида учрашиб туришлари ҳам бежиз эмас. Ҳар кварталда жарақ-жарақ жарима пули тўлаш учун тўпланишади. Ҳа, жарима пули!

«Энергостройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва унинг мижозлари — Ғазалкент тош майдалаш комбинати, 2-уйсозлик механизациялашган колонна вагонларни вақтида бўшатиб бермагани учун ўтган йил давомида биргалашиб 35602 сўм нақд жарима тўлашди. 2-уйсозлик механизациялашган колоннанинг бир ўзи тўлаган жарима 28 минг сўмдан, «Ташводстрой» трестининг моддий-техника таъминоти идорасиники эса 4700 сўмдан ошиб кетди. Яқинда темир йўлчилар жаримачиларнинг рўйхатини олиб чиқишди: Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармаси бир йилда 26644 сўм, бу йилнинг биринчи кварталида эса 2286 сўм, Ангрен темир-бетон буюмлари заводи 24856 сўм жарима тўлабди. Булар доимий жаримачилар. Уларнинг сафига янги-янги ташкилотлар қўшилмоқда.

Яқинда ана шу жаримачилар учрашувида ғалати суҳбат бўлди:

— Ишни қилган қарнайчи-ю, гап эшитган сурнайчи, деганларидек биз учун ташкилотимиз жарима тўлаяпти. Агар биров жаримани жавобгарларнинг ўзи тўласин, деб қолса-я, — хавотирланди уларнинг бири. Шов-шув бўлиб кетди.

— Ҳай-ҳай, оғзингиздан шамол учирсин. Сира ундоқ деманг-а, яна биров эшитиб қолса, борми...

ЁПИҒЛИК ҚОЗОН

Ҳа, зинҳор ошкора қила кўрманг. Бу сир. Сир бўлганда ҳам энг махфийси. Яна бировнинг олдида учини чиқариб қўйсангиз борми, мудирлик ҳам, лавозим ҳам қўлдан кетиши мумкин. Ана шундай. Хуллас, тилингиздан эҳтиёт бўлинг.

Энди манави гапга қулоқ солинг. Икки кишининг боши бир ёқадан чиқса, сув келса симириб, тош учраса кемириб, дуч келган нарсани туя қилиб юбориш ҳеч гап бўлмас экан. Мен Ўрта Чирчиқ районидаги Қорасув пахта тайёрлаш пунктига мудир, К. Эрматова катта бухгалтер бўлгач, икковимизнинг гапимиз бир ердан чиқиб қолди. Мен кўз қисдим, у хўп деб имо қилди. Шундан кейин пункт деганнинг маблағини бир ёқдан у, бир ёқдан мен уйга ташидик. Юрсаҳ ҳам, турсаҳ ҳам ўйлайдиган ўйимиз борни ундириш, йўқни йўндириш бўлиб қолди. Мана кичкина мисол: Ўтган йилнинг май ойида Қорасув қишлоқ матлубот жамиятининг магазинидан пахта пунктига 309 сўм 42 тийинлик хўжалик моллари оладиган бўлиб қолдик. Эрматовага кўз қисдим, у бошини силкитди. Магазиндан олиб келинган молларнинг 79 сўм 32 тийинлигини омборга топшириб, қолганини эса... Ишқилиб бекорга ишламаяпмиз-ку. Бола-чақа, орзу-ҳавас дегандек...

Яна кўз қисдим. Эрматова хўп деди. У эри Назаровни, мен 12 яшар қизим Д. Ҳаитовани ишга қабул қилдик. Эрматова уч ойда 273 сўм 79 тийинни ишламаган эри учун, мен 186 сўм 01 тийинни қизим учун ведомостга қўл қўйиб, қуртдек санаб олдик. Бунинг орасида Т. Эшматова деган аёлни ишга расмийлаштирган бўлиб, 872 сўм 04 тийинни, катта лаборантка Р. Аҳмедовага бериладиган 100 сўм мукофот пулини ҳам ўртада арра қилдик.

Хуллас, ана шундай яширин ишлар. Буни сизга ишониб айтаяпман, иккимиздан бошқа ҳеч ким билмасин, сира-сира ошкора қила кўрманг. Хўпми?

З. МИТЯШЕВАНИНГ
илтимосини оққа кўчирувчи:
Р. ТУРСУНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ

Ҳар йили Матбуот куни олдидан энг яхши журналистик ижодий ишларга якун ясаш анъанага айланиб қолди. Яқинда Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг секретариати 1971 йилги конкурс учун тақдим этилган энг яхши ишларни қараб чиқди. Қуйидаги журналистлар Ўзбекистон Журналистлар союзи мукофотининг лауреатлари деб топилди.

— «Совет Ўзбекистони» республика газетасининг журналистлари — саноат, капитал қурилиш ва транспорт бўлими мудири М. Мансуров, катта адабий ходим С. Муҳиддинов, бўлим мудири Ж. Холқосимов ўртоқлар — газета саҳифаларидаги ишчи темасига бағишланган цикл материаллари учун;

— «Правда Востока» республика газетаси махсус мухбири Н. Алеев — Бекобод районидаги «Победа» колхозидан ёзилган пахтани машинада теришнинг илғор тажрибасига бағишланган хатлари учун;

— «Ҳақиқати Ўзбекистон» республика газетаси редакторининг ўринбосари М. Умаров — «Райком секретари» очерки учун;

— Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети радиожурналистлари коллективи — «Ўзбекистон ишчиси» ва «Узбекистан индустриальный» радиопрограммаси эшиттиришлари учун.

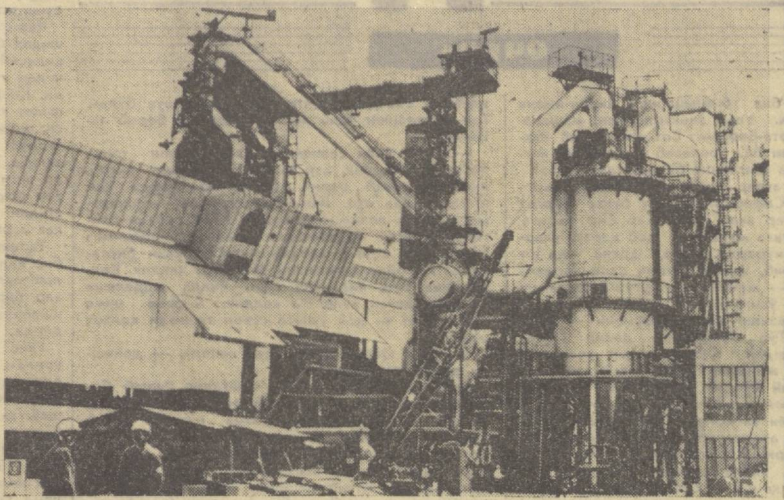

Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдамида Польшанинг Катовице воеводлигида металлургия комбинати қурилади. Чапдаги суратда: совет ва поляк инженер-конструкторлари янги комбинат лойиҳасини муҳокама қилмоқдалар. Ўнгдаги суратда эса Югославиянинг йирик саноат корхоналаридан бири — «Смедерево» металлургия комбинатини кўриб турибсиз. Янги ишга туширилган бу комбинат ҳадеман йилига 700 минг тонна чўян бера бошлайди.

ЦАФ—ТАСС ва ТАНЮГ—АПН фотолари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

КОНАКРИ, 5 май. (ТАСС). Расмий визит билан Гвинея республикасига келган Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба республикаси Революцион ҳукуматининг бош министри Фидель Кастро Рус кеча мамлакат бўйлаб сафарга чиқди. Бу сафарда Гвинея Демократик партиясининг бош секретари, республика президенти Аҳмад Секу Туре бошчилигидаги Гвинея партия-ҳукумат делегацияси Куба делегациясига хамроҳлик қилмоқда.

Фидель Кастро кечаги кун давомида Канкан, Кисидугу ва Фаранах шаҳарларида бўлди. Бу шаҳарларда дўстлик митинглари ўтказилди. Фидель Кастро шу шаҳарларда сўзлаган нутқларида империалистик кучларга қарши курашда революцион халқларнинг иттифоқини мустаҳкамлаш зарур эканлигини таъкидлади. Кастро Гвинея республикаси халкининг миллий мустақилликни мустаҳкамлашда ва империализмнинг ёш давлатга қарши агрессив кирдикорларини даф қилишда эришган муваффақиятларини уқтириб ўтди.

Президент Секу Туре ҳам Куба халкининг иқтисодий ва ижтимоий қурилишда эришган муваффақиятларига юксак баҳо берди.

КОНСЕРВАТОРЛАР МАҒЛУБИЯТИ

ЛОНДОН, 5 май. (ТАСС). Англия билан Уэльснинг 342 та шаҳар округида кеча бўлиб ўтган маҳаллий сайловда ҳукмрон консерватив партия қақшатқич мағлубиятга учради. Консерваторлар ва уларни қўллаб-қувватлаётган «мустақиллар», шаҳар кенгашларидаги умуман 922 ўриндан маҳрум бўлдилар. Оппозициядаги лейбористлар партияси 971 янги ўринга эга бўлди ва илгари ўзи устунлик қилиб келган шаҳарлардан ташқари яна 60 га яқин шаҳар кенгашида устун бўлиб қолди.

Англияда катталиги жиҳатидан учинчи сиёсий партия ҳисобланган либераллар партияси ҳам кўпгина ўриндан маҳрум бўлди. Бу партия кўпгина масалаларда, шу жумладан, Англиянинг «умумий бозор»га кириши масаласида консерваторлар позициясига қўшилмоқда.

Лондон матбуотининг таъкидлаб ёзишича, овоз бериш натижалари кенг меҳнаткашлар оммасининг ҳукумат кўраётган кўпгина тадбирлардан, жумладан, парламентга квартира ҳақини кескин ошириш, давлатнинг соғлиқни сақлашга, маорифга ва турли социал эҳтиёжларга маблағни камайтириш тўғрисида қонун лойиҳаси тақдим этганлигидан норози эканлигини ифодалайди.

Лейбористлар партиясининг раиси Вежвуд овоз бериш натижаларини баҳолаб, бундай деди: «Халқ нимани хоҳлаётганлиги хусусида, яъни халқ ҳукуматнинг истеъфога чиқишини истаётганлиги хусусида ҳеч қандай шубҳа бўлиши мумкин эмас».

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БУЖУМБУРА. Бурунди республикасининг қуролли кучлари 29 апрелдан 30 апрелга ўтар кечаси ҳукуматга қарши исён уюштирган террорчи ва ёлланма шайкаларни тугатиш операциясини тамомлай туриб, Бужумбурадан 70 километрча жанубда, Танганьика кўли соҳилида жойлашган Румонге шаҳри районини шу шайкалардан батамом тозаладилар.

Бурунди радиосининг хабар беришича, ҳозир ҳукумат қўшинлари Бурури вилоятидаги Ньянза шаҳри районини, шунингдек Бужумбура вилоятидаги айрим пунктларни исёнчилардан тозалашни давом эттирмоқдалар. Мамлакатнинг қолган районларида тўла тартиб ва осойишталик ҳукм сурмоқда.

КАРОЧИ. Карочида «Зебтун текстайл миллс» тўқимачилик фабрикалари ишчиларининг намойиши бўлди. Бу намойишда 600 га яқин ишчи қатнашди. Ишчилар меҳнат шароитининг яхшиланишини, ишдан бўшатилган ўртоқларининг ишга қайтиб олинишини талаб қилдилар.

ҒАРБИЙ БЕРЛИН, 6. Ғарбий Берлинда асосий озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи кўтарилмоқда. Бугун эълон қилинган расмий маълумотларга қараганда, апрель ойида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан нон 10-11 процент, пишлоқ 12 процент, тухум 8 процент, сариёғ 3 процент қимматлашди.

ХАНОЙ, 6. Ғарбий Намбо районларида [Сайгондан ғарби-шимолда] яшовчи 220 мингдан ошиқ аҳоли апрель ойининг ўн куни мобайнида маҳаллий қўғирчоқ маъмуриятининг 40 га яқин муассасасини тарқатиб юборди ва кўп қишлоқларда халқ ҳокимиятини ўрнатди. Озодлик матбуот агентлиги шу тўғрида хабар берди. [ТАСС].

ИТАЛИЯДА САЙЛОВ ОЛДИ КАМПАНИЯСИ

Италияда 7 ва 8 май кунлари ўтказиладиган парламент сайловига тайёргарлик ҳал қилувчи босқичга кирди.

Сайлов олди кампанияси бошланганига икки ой бўлди, шу вақт шиддатли сиёсий кураш билан ўтди. Кейинги кунларда бу кампания жуда қизғин тус олди, янги чиққан фашистларнинг сурбетсиз давом этаётган игвогарликлари бунга кўп жиҳатдан сабаб бўлди.

Бу сафарги сайловнинг одатдан ташқари характери ҳам сиёсий курашни кескинлаштирмоқда. Италия республикаси тарихида биринчи марта парламентнинг иккала палатаси конституцияда белгиланган муддатнинг охиригача бора олмади ва бир йил барвақт тарқатиб юборилди. «Сўл марказ» деб аталган ҳукумат коалицияси барбод бўлганлиги ва ҳукумат танглиги чўзилиб кетганлиги сабабли шундай бўлди. Ҳукумат коалицияси христиан-демократик, республикачилар, социал-демократик ва социалистик партия вакилларидан иборат эди.

Бутун сайлов олди кампанияси Италиядаги консерватив кучлар, аввало, христиан-демократик партиянинг ўнг раҳбарлари мамлакатнинг бутун сиёсий йўлини ўнгга буриб юборишга, ишчилар ҳаракатига зарба беришга, белгилаб қўйилган йирик сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларнинг ўтказилишига халақит беришга ошкора уринаётганлиги белгиси остида ўтмоқда. Сайловга тайёргарлик давомида бутун мамлакатда ўз номзодларини кўрсатган саккиз партиядан ҳар бирининг позицияси жуда равшан бўлиб қолди. Италиянинг энг катта буржуа партияси бўлмиш христиан-демократик партия ўзининг сайлов олди платформасида Шимолий Атлантика блокига содиқ эканлигини таъкидлади, ўзининг коммунизмга қарши эканлигини қайд қилди ва забастовка ҳаракатини жиловлашга ваъда берди.

Республикачилар билан социал демократлар принцип жиҳатидан аввалги «сўл марказ» коалициясини қайта тиклашга ҳаракат қилмоқдалар, лекин бу коалицияга либералларнинг киритилишига ҳам эътироз билдирмаётирлар. Шу тариқа улар гап ҳукумат «формуласи»да эмас, балки аввалги ҳукуматлар сиёсий йўлининг энг консерватив жиҳатларини сақлаб қолишда, деган маънода гапирмоқдалар.

Кўп йиллар мобайнида биринчи марта социалистлар бу сафарги сайловда ҳукумат блоки составида эмас, балки оппозициячи куч бўлиб қатнашмоқда. Улар Италиянинг халқаро ҳамкорлик ва тинчлик учун курашдаги ролини активлаштириш кераклигини айтиб, НАТОнинг шу блокда қатнашувчи мамлакатлар ички ишларига аралашишига қарши чиқмоқдалар, хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгаши чақирилишини, қуролсизланишни ёқлаб чиқмоқдалар.

Мамлакатда катта сиёсий салмоққа эга бўлган ва аввалги сайловда 8,5 миллиондан кўпроқ (ёки ҳамма овозларнинг 27 процентини) олган Италия Коммунистик партияси мамлакат прогрессив кучлари лагерида аввалгидек бош ролни ўйнамоқда. Италия Компартияси шу йилнинг март ойида бўлиб ўтган ўзининг XIII съездида кенг халқ бирлиги асосида коммунистлар, социалистлар ва католиклар иштирокида демократик силжиш ҳукуматини барпо этиш учун конкрет кураш программасини баён қилди. Бундай ҳукумат меҳнаткашларнинг ва кенг халқ оммасининг манфаатларига мувофиқ. Италияни демократик янгилаш ва социалистик тарзда ўзгартириш руҳида мамлакат олдида турган жиддий проблемаларни ҳал этиш вазифасини ўз зиммасига олган бўлур эди. Фашизм хавфи кучайиб бораётганлигига қарши муросасиз кураш олиб бориш Италия Компартияси бутун сайлов олди кампаниясининг марказий мавзуи бўлиб қолди. Италия коммунистлари бутун халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати билан бирдам эканликларини таъкидладилар. Американинг Ҳинди-Хитойдаги агрессияси дарҳол тўхтатилишини талаб қилдилар, хавфсизлик ва ҳамкорлик проблемаларига бағишланган Умумевропа кенгаши тезроқ чақирилиши, Ўрта ер денгизини тинчлик зонасига айлантириш зарурлигини айтдилар ва Италиянинг НАТОга бўйсундирилишига қарши чиқдилар.

Италия Коммунистик партияси сенатга ўтказиладиган сайловда умумий номзодлар кўрсатиш тўғрисида Италия пролетар бирлиги социалистик партияси билан шартнома тузди. Мамлакатдаги бошқа бир қанча сўл гуруҳлар ва ташкилотлар ҳам Италия Компартияси ҳамда Италия пролетар бирлиги социалистик партияси билан бирга ҳаракат қилмоқдалар.

Ю. ЛАПАТИН, (ТАСС).

ЯНГИ НАЦИСТЛАРНИНГ БЕЗОРИЛИГИ

БОНН, 5 май. (ТАСС). Европада кескинликни юмшатиш, хавфсизлик ва ҳамкорлик учун кураш олиб боришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган кучларга нисбатан террор ва дўқ қилиш камлаиниясини давом эттираётган янги нацист унсурлар томонидан қилинган янги безорилик ҳуружлари бу ерда маълум бўлиб қолди. Янги нацистлар 1 Майга ўтар кечаси немис Коммунистик партиясининг Ремшейддаги район бюроси биносига ҳужум қилдилар.

Германия Социал демократик партияси ва немис Коммунистик партиясининг Гамбургдаги маҳаллий ташкилотлари биноларига ҳали яқиндагина шундай ҳужум қилинганлиги маълум, янги нацистлар немис Коммунистик партияси, касаба союзлари ва бошқа демократик ташкилотларнинг активларига очиқдан-очиқ таҳдид қилмоқдалар.

«Антикоммунизмга қарши мурожаат» — жамоатчилик кенг доираларининг шу хилдаги террор ҳаракатларини қоралаётганлигини исбот этади. Ғарбий Германиянинг таниқли жамоат арбоби Карл Фон Вестфален ана шу мурожаатнинг ташаббускори бўлди. Беш мингдан ортиқ киши имзолаган бу мурожаатда таъкидлаб ўтилганидек, ҳозирги вақтда ўнг доиралар Москва ва Варшавада тузилган шартномаларнинг амалга оширилишига халақит бериш, Европа хавфсизлик системасининг вужудга келтирилишига тўсқинлик қилиш учун «янги антикоммунистик кураш»дан фойдаланишга уринмоқдалар.

Антикоммунизм, деб уқтириб ўтилади мурожаатда, демократия ва кескинликни юмшатиш тарафдорларига қарши уруш эълон қилиш демакдир. Демократлар бунга асло тоқат қилолмайдилар. Ҳар қандай воситалар ёрдамида антикоммунизмга қарши курашмоқ зарур.

АЙДАХОДАГИ ФОЖИА

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Айдахо штатининг Келлогг шаҳри яқинидаги кумуш конида рўй берган фалокат кейинги йилларда АҚШдаги энг катта фожиаларнинг биридир.

Бир километр чуқурликдаги штрекда ёнғин бошланди. Ёнғин тагидаги забойларда ишлаган юздан ортиқ кончи ташқи дунёдан ажралиб қолди. Бир неча кишигина шахтадаги запас йўллардан фойдаланиб ер юзасига чиқа олди. Шу пайтгача ҳалок бўлган 24 despite кончининг жасади топилди.

Қалин тутун қутқазувчи командалардан ажратиб қўйган яна 58 шахтёрнинг тақдири шу пайтгача маълум эмас. Қутқазувчи командалар ўт ўчириш учун кураш бошлаганига 36 соатдан кўпроқ вақт ўтди. Соат сайин уларни қутқазиш имконияти камайиб бормоқда, деб фараз қилмоқдалар.

Кулфатга тушиб қолган кон ишчиларининг қариндош-уруғлари ер юзасида кундузи ҳам, кечаси ҳам серташвиш вахтада турибдилар. Улар «Қуёш нури» деб аталган кон территориясидан бир дақиқа ҳам нари силжимаётирлар.

Кон маъмурияти тиргович устунлар ўз-ўзидан ёниб кетганлиги натижасида ёнғин чиққан, деб тахмин қилмоқда.

АМЕРИКА СЕНАТОРЛАРИНИНГ ХХРга САФАРИ

ВАШИНГТОН, 5 май. (ТАСС). АҚШ сенатининг раҳбарлари демократ М. Мэнсфилд ва республикачи Х. Скотт Хитой Халқ Республикасига қилган 16 кунлик визитини тамомладилар.

Улар матбуот учун берилган баёнотда Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай билан икки марта ўтказилган ва анча вақт давом этган учрашувда «Америка—Хитой муносабатларига доир бир қанча масалаларни, шу жумладан Ҳинди-Хитойдаги уруш масаласини ҳар томонлама ва ошкора муҳокама қилганликлари»ни билдирдилар.

Сенаторлар ўз сафари тўғрисида АҚШ президентига доклад топширишларини рўкач қилиб бу суҳбатнинг тафсилотларини айтиб беришга унамадилар.

БИЛАСИЗМИ?

Ер юзида халқларнинг сонидан тиллар кўп. «Дунё халқларининг атласи»даги маълумотларга кўра, планетамизда 1300 халқ, элат бўлгани ҳолда тилларнинг сони 3 мингдан ортиқдир. Англия, АҚШ, Канада ва Австралияга ўхшаш мамлакат гражданлари асосан инглиз тилида сўзлашсалар, Суданда 117 тилда, Конгода 500, Индонезияда 250, Тогода 40 тилда сўзлашадилар.

* * *

Совет Иттифоқи дарёларнинг кўплиги жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринда туради. Мамлакатимизда 300 мингга яқин дарёлар бор, бир секундда бу дарёлардан 130 минг куб метр сув оқади. Олимларнинг ҳисобларига кўра, мамлакатимиз дарёларида 4 минг куб километр сув бўлиб, бу сувларнинг 60 проценти Шимолий Муз океанига, 22 проценти Тинч океанга, 8 проценти Атлантика океанига ва 10 проценти Орол ва Каспийга қуйилади.

* * *

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғи хилма-хил гулларга бой. Бу ерда биргина атиргулнинг 340, сиреннинг 100 дан ортиқ навини учратиш мумкин.

* * *

Тик турган одам юриб бораётган кишига қараганда кўпроқ чарчайди. Чунки одам ўз мувозанатини сақлар экан, унинг 300 дан ортиқ мускули тўхтовсиз ишлаб туради.

* * *

Соғлом одам бир кунда тахминан 20 минг, бир йилда 7 миллион, 70 ёшга киргунча эса 500 миллионгача қадам босар экан. Бунинг маъноси шуки, кишининг бутун умри давомида босадиган йўли ер шарини экватор бўйлаб 9 марта айланиб чиқиш билан баробар ёки Ердан Ойгача бўлган масофага тенгдир.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Музикали кўрсатув. 10.00 — Ўқувчиларнинг телевизион олимпиадаси. 10.55 — МОСКВА. 16.50 — ТОШКЕНТ. 16.55 — «Юлдузча». 17.40 — Ахборот. 18.00 — Бугун радио куни. 18.20 — Ахборот. 18.40 — МОСКВА. Киносаёҳатчилар клуби. 19.35 — ТОШКЕНТ. Машраб лирикаси. 21.00 — Гаровга тикилган ҳаёт (бадиий фильмнинг 9-серияси). 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Дала юлдузлари. 23.00 — Футбол: «ДИНАМО» (Киев) — «ТОРПЕДО» (Москва). 23.50 — ТОШКЕНТ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 14.00 — «Замандас» программаси. 16.50 — МОСКВА. Баскетбол: СССР — АҚШ. 17.30 — Қирқ бешинчи йилнинг баҳори ва қиши (телефильмнинг 2-серияси). 18.40 — ТОШКЕНТ. «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари соврини учун самбо кураши бўйича Бутуниттифоқ турнири. 19.25 — Телеочерк. 19.35 — МОСКВА. Цирк томошалари. 20.25 — Баҳор оқшомида. 22.00 — ТОШКЕНТ. Эргаш Жуманбулбул туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. Кунтуғмиш (2-қисм). 20.30 — Музикали кўрсатув. 23.00 — Плюшчихадаги уч теран (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16.45 — ФРУНЗЕ КУРСАТУВЛАРИ.

8 МАЙ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. 9.35 — «Юлдузча». 10.15 — Болалар учун концерт. 10.55 — Тўрғай (бадиий фильм). 12.00 — МОСКВА. 17.45 — ТОШКЕНТ. 17.50 — Мультфильм. 18.00 — Истиқбол эгалари. 19.00 — Футбол: «ПАХТАКОР» — «НИСТРУ» (Кишинёв). 20.45 — Ахборот. 21.00 — Гаровга тикилган ҳаёт (бадиий фильмнинг 10-серияси). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Булбуллар оқшоми (телеспектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 13.00 — Май юлдузлари (бадиий фильм). 17.45 — МОСКВА. 18.20 — Жанговар йиллар прозаси. 19.20 — Халоскорлик (бадиий фильмнинг 1-серияси). 21.05 — Музикали кўрсатув. 22.00 — ТОШКЕНТ. Оламда нима гап?. 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.45 — ДУШАНБА. 18.00 — Футбол: «ПОМИР» (Душанба) — «МЕТАЛЛУРГ» (Запарожье). 18.45 — Экран болаларга. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Тўққизинчи беш йиллик одимлари. 19.40 — Фильм-концерт. 20.25 — Агар эртага походга чиқсак. 21.00 — Оқшом эртаклари. 21.10 — Янгиликлар. 21.30 — Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган артистка Шаҳодат Сиддиқова куйлайди. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Бадиий фильм.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 7.45 — Катталарга болалар ҳақида. 8.25 — Янги ёзиб олинган асарлар. 9.30 — «Ер ва эл». 10.30 — Фонотекамиз дурдоналари. 11.15 — «Табассум» радиожурнали. 12.15 — «Эрталабки салом!» (Москва). 13.30 — Ўзбекистон радиоси эстрада оркестрининг концерти. 15.00 — Германиянинг фашизмдан озод этилганлиги санасига бағишланган суҳбат. 15.10 — Радио ва алоқа ходимларининг талабларига мувофиқ концерт. 16.10 — Адабий эшиттириш. 16.50 — «Бизнинг радиопочта». 17.40 — Дам олиш киноафишаси. 18.00 — Музикали глобус. 18.40 — Оркестр пьесалари. 19.20 — Ўзбекистон халқ ҳофизлари концерти. 20.00 — «Ёшлик» программаси. 21.00 — Мамлакат ва қитъаларда. 21.10 — Дала меҳнаткашлари учун концерт. 22.15 — «Табассум» радиожурнали. 23.10 — Лирик концерт.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

11, 12, 13, 14 МАЙ КУНДУЗ СОАТ 3 ВА КЕЧ 7 ДА

Замонавий бал рақсларини ижро этувчиларнинг

КОНЦЕРТ-КОНКУРСЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

ЛЕНИНГРАД, ТАЛЛИН, КАУНАС, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНОБОД, СВЕРДЛОВСК, НОВОСИБИРСК, ЧЕЛЯБИНСК ва ОМСК шаҳарларининг моҳир рақсчилари қатнашадилар.

БИЛЕТЛАР Марказий «Юбилей» спорт зали кассасида эрталаб соат 10 дан кеч 7 гача сотилади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Справкалар учун телефон: 44-70-81.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/V да **Этик кийган мушук** (кундуз соат 12 да), **Марварид изловчилар** (кечқурун). 9/V да **Катта байрам концертлари** (рус тилида, кундуз соат 2 ва кеч 7 да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/V да **Имон**, 8/V да **Парвона** (кундузи) **Алишер Навоий** (кечқурун), 9/V да **Аяжонларим** (кундуз ва кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/V да **Хотинимнинг эри**, 8/V да **Кумуш тўй**, 9/V да **Хотинимнинг эри** (кундуз соат 12 да), **Ажаб савдолар** (кечқурун), 10/V да **Ҳалима**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ОЗАРБАЙЖОН ССР ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (кеч соат 7 яримда; шанба ва якшанба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Гойя ёки билишнинг машаққатли йўли — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

14-параллелдаги тун — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Шиддат (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Мангулик алангаси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Дунё — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаётга қайтиш — «СПУТНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Омадли жентльменлар (тоқ соатларда). **Журъат** (жуфт соатларда) — «ДРУЖБА».

СССР Алоқа министрлиги

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОТЕХНИКА-АЛОҚА ИНСТИТУТИ

1972—1973 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича: кундузги, кечки ва сиртқи бўлимларга

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

автоматик электр алоқаси, кўп каналли электр алоқаси, радио алоқаси ва радиоэшиттириш.

Институт кўрсатилган мутахассисликлар бўйича инженерлар тайёрлайди.

Аризалар кундузги бўлимга 20 июндан 31 июлгача; кечки бўлимга — 20 июндан 31 августгача; сиртқи бўлимга — 20 апрелдан 31 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари кундузги бўлимда 1 августдан 20 августгача; кечки бўлимда — 11 августдан 10 сентябргача; сиртқи бўлимда — 15 майдан 10 сентябргача бир неча потокда ўтказилади.

Институтга кирувчилар математика (ёзма ёки оғзаки), физика (оғзаки), рус тили ва адабиётидан (иншо) имтиҳон топширадилар.

Рус мактабларида ўқимаган абитуриентлар кириш имтиҳонида рус тилидан диктант ёзадилар.

ҲУЖЖАТЛАР: Тошкент-87, Энгельс кўчаси, 108-уй, қабул комиссиясига жўнатилсин. Қабул комиссияси теелфонлари: 351093, 350941, 35140.

«УЗСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

(Педагогика кўчаси, 75-уй)

Тошкент шаҳрида ишлаш учун слесарь-сантехниклар, электр пайвандчилар, газ-пайвандчилар

КЕРАК

Тошкент областида ишлайдиганларга 30 процент қўшимча ҳақ тўланади

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда Тошкент шаҳридаги район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ГУЛИСТОН ТАЖРИБА РЕМОНТ-МЕХАНИКА ЗАВОДИ

техника-медицина мақсадларида фойдаланиш учун барча истеъмолчиларга чекланмаган миқдорда

КИСЛОРОД СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Сирдарё области, Гулистон шаҳри.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосар лари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 107. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 01421.